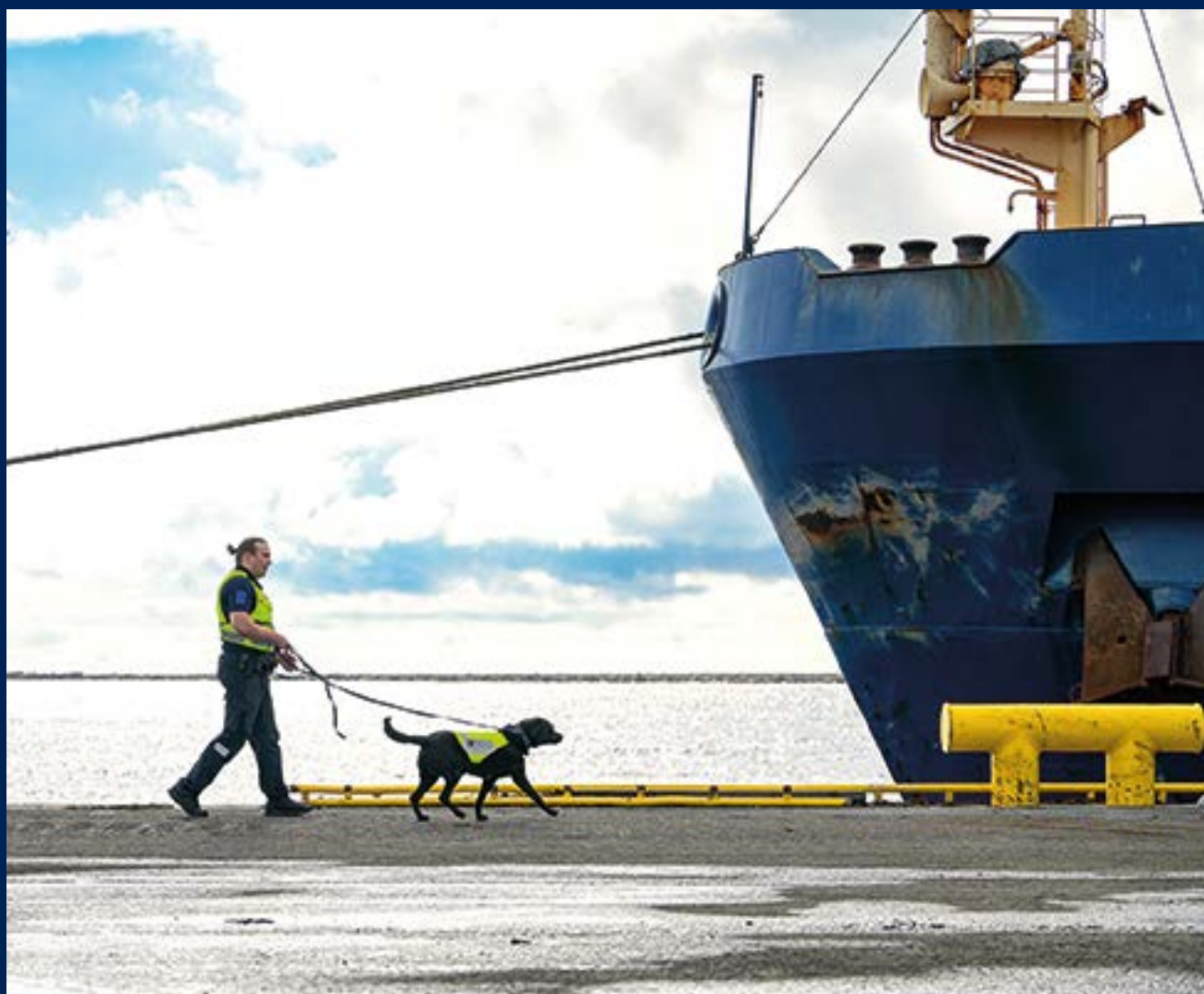

Tullin valvonnan vuosijulkaisu 2024

TULLI

Sisältö

- 6 Rikostilanteesta**
- 11 Turvallisuus ensin – Tulli kokonaisturvallisuutta turvaavana viranomaisena**
- 12 EU:n ulkopuolelta saapuvat vähäarvoiset verkkokauppalähettykset aiheuttavat Tullille monenlaisia haasteita**
- 15 Tulli muiden valvontaviranomaisten tukena – PTR-toimintaa parhaimmillaan**
- 16 Virtuaalivaluuttojen jäljitys vaatii teknistä osaamista ja tiivistä kansainvälistä yhteistyötä**
- 17 Arvonlisäveropetosten tutkintaa yhteistyössä Euroopan syyttäjänviraston kanssa**
- 18 Meriliikenteen turvallisuutta varmistetaan Euroopan satama-allianssin ja PTR-yhteistyön avulla**
- 20 Rikoshyödyn jäljittäminen ja takaisinsaanti on tehostunut – viime vuoden tulos 56,3 miljoonaa euroa**
- 21 Miljoonien arvonlisäveropetoksia ajoneuvojen yhteisöhankinnoissa**
- 22 Tulli paljasti törkeän säännöstelyrikoksen – ulkomaisista verkkokaupoista ostettua elektroniikkaa yritettiin viedä välivarastoinnin kautta Venäjälle**
- 23 EU-rahoitus vahvistaa Tullin valvontakykyä muuttuvassa toimintaympäristössä**
- 24 Tullin valvontavälineitä kehitetään CCEI-rahoituksella**
- 25 Kokaiinin salakuljetusmäärät jatkavat kasvuaan**
- 26 Marihuanaa takavarikkoon noin 20 miljoonan euron edestä**
- 28 Tulli valvoo ja tunnistaa uhkaa aiheuttavia CBRNE-aineita**
- 30 Tullin nenätyöläiset ahkerivat turvallisuutemme eteen**
- 31 Korkeimman oikeuden ennakkopäätös nuuskan salakuljetuksesta**
- 32 Rikostilastot**

Vastaava päätoimittaja
Gardemeister Samy

Päätoimittaja
Lounatmaa Petri

Toimitussihteeri
Piirainen Angelika

Kuvat
Tulli
Yhteistyökumppanit

Tilastot
Soini Saila

Kielenhuolto
Turkama Kati

Taitto
Suominen Eija

Julkaisija
Tullin valvontaosasto

Toimitus
Alamäki-Karkiainen Pirkko
Alhonen Miika
Arhippainen Kati
Castro Puma
Gardemeister Samy
Heikkinen Harri
Holster Riikka
Jokela Jaana
Kainulainen Ville
Kallio Janne
Kaunisto Kimmo
Koskenranta Hanna
Kuparinen Sanna

Nieminen Ari
Petrell Sarianna
Salonen Reetta
Sarvikivi Jani
Sopanen Tenho
Törmälä Ville
Vanhala Mikko

Kirjapaino
Punamusta Oy

ISSN 2489-625X (painettu)
ISSN 2489-6268 (verkkajulkaisu)

Arvostus ja tulokset puhuvat puolestaan

Pääkirjoitus

Vuosi 2024 oli jälleen Tullin valvontatoimelle työntäyteinen ja mielenkiintoinen. Joulunajan Eagle S -laivan tapaus muistuttaa meitä siitä, kuinka paljon toimintaympäristömme on muuttunut Suomen lähialueilla. Tullinkin on vastattava tähän muutokseen, ja siinä olemmekin erinomaisesti onnistuneet. Ja lisää on tulossa. Tullin uusi strategia hyväksyttiin vuoden lopulla, ja sen myötä olemme entistä vahvemmin turvallisuusviranomaisen. Valmiutta ja varautumista vaikeasti ennakoitaviin tapahtumiin on nostettu, ja kaikessa toiminnassamme korostuu jatkossa turvallisuus ja vaarattomuus, unohtamatta kuitenkaan laillisen tavarakaupan sujuvuutta sekä yritysten tasavertaisten kilpailuedellytysten ja sujuvien tullipalveluiden varmistamista. *Yksi Tulli - turvallisuutta ja kilpailukykyä yhteistyöllä* – siinä visiomme.

Tullin valvontasektoriin vahvasti vaikuttava PTR-yhteistyö sai myös uuden strategian loppuvuodesta. Vuoden 2025 alusta voimaan tullut strategia tiivistää entisestään valvonnan sekä lainvalvonnan tärkeää yhteistyötä. Suomen kaltaiselle pienelle valtiolle on ensiarvoisen tärkeää, että yhteistyötä ja yhteistä tekemistä vaalitaan ja se mahdollistetaan lainsäädäntöinstrumentein. *PTR – yhdessä vahva ja vaikuttava* on visiona selkeä ja velvoittaa meitä viranomaisia yhdessä varmistamaan Suomen sekä Euroopan unionin sisäisen turvallisuuden. Täysin uusina elementteinä strategiaan on lisätty muun muassa varautuminen, teknologiayhteensopivuus, EU-rahoitushankinnat sekä viestintä.

Itärajan tilanne on jatkunut koko vuoden samanlaisena. Rajanylityspaikat ovat olleet kiinni, satunnaista tavarajunaliikennettä lukuun ottamatta. Tullin henkilöstö

on venynyt hienosti ja ymmärtänyt muutoksen taustat. Tilanteen ennakoidaan jatkuvan samanlaisena. Tätä kirjottaessa pääministeri Petteri Orpo ilmoitti, että itäraja ei Suomen turvallisuuden johdosta voida nyt avata. Itärajan henkilöstön komennukset eteläiseen Suomeen sekä Lapin lentokentille ja EU:n sisärajalle ovat vahvistaneet Tullille tärkeitä matkustaja- ja kaupallisen liikenteen ylityspaikkoja. Tulokset ovat puhuneet puolestaan. Erityisesti huumausainerintamalla kokaiinin ja marihuanan takavarikkomäärät ovat kasvaneet huomasti. Valvontatointa on onnistuneesti kohdennettu riskiliikenteeseen ja -kohteisiin. Toimintaamme on leimannut hyvin johdettu ja ammattimaisesti toteutettu tarkastustoiminta.

Euroopan unionin laajuiset haasteet – verkkokaupan räjähdysmäinen nousu sekä huomattava kasvu kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden harjoittamassa kokaiinin salakuljetuksessa – ovat värittäneet kuluva vuotta. EU:n satamien turvallisuus on saanut paljon huomiota, ja toimenpiteisiin on ryhdytty. Tässä tarvitaan myös yhteistyötä yritysten kanssa. Suomessa Tulli on vetovastuussa tällä PTR-yhteistyön painopistealueella.

Verkkokaupan ilmiömäinen suosio kuluttajien ostokäyttäytymisessä on asettanut haasteita EU:n tulleille niin valvonnan kuin tullausjärjestelmien operatiivisen kyvykin suhteen. Yhdessä valtiovarainministeriön kollegoiden kanssa olemme vaikuttaneet siihen, että nyt käynnissä oleva EU:n tullireformityö toisi tulevaisuudessa kaivattuja muutoksia lainsäädäntöön. Valvontatyötä on tehty kohdevalinnan perusteella hyödyntäen automatisoitua postivalvontalinjastoa sekä EU-yhteistyötä, erityisesti EU:n petostenvastaisen viraston OLAFin kanssa.

Ukrainan sota Venäjää vastaan on jatkunut kohta kolme vuotta. Tulli on ollut Suomessa aktiivinen vaikuttaja EU:n pakotteiden valmistelussa ulkoasiainministeriön suuntaan sekä tiivistänyt entisestään EU:n ulkorajavaltioiden kanssa tehtävää tiedonvaihto- sekä valvontayhteistyötä. Kansallisesti toiminta on työllistänyt valvontaja rikostorjuntahenkilöstöämme. Tästä kokonaisuudesta on suoriuduttu erinomaisesti.

Tulli on saanut valvontatoimistaan laajasti kiitosta ja tukea niin politikoilta kuin meitä ohjaavilta ministeriöiltä. Myös EU:n komissiossa osaamisemme on huomattu. Olemme olleet viestinnällisesti aktiivisia ja jatkaneet vaikuttamistyötämme EU:n eri foorumeilla oikeudellisten ja sisäisen turvallisuuden asioiden alueella sekä tulliliiton ja tulliyhteistyön kehittämisessä.

Erinomaista. Suuret kiitokset teille kaikille kuluneesta vuodesta.

Helsingissä 8.1.2025

Samy Gardemeister

valvontaosaston johtaja

Rikostilanteesta

Jännittänyt geopolittinen tilanne on luonut Eurooppaan epävarmuuksia ja muuttanut Suomen turvallisuus- ja toimintaympäristöä perustavanlaatuisesti. Kansainvälisen markkinoiden epävakaus, liikenne- ja tavaravirtojen muutokset sekä yhteiskunnan riippuvuus Itämeren kuljetuksista ovat asettaneet Tullin toiminnan uusien haasteiden eteen. Myös verkkokaupan räjähdysmäinen kasvu, pakotteiden valvonta ja tullirikosten jatkuvasti kehittyvät tekotavat työllistävät Tullia. Kiristyneessä turvallisuus- ja kauppapoliittisessa tilanteessa Tullilla on yhä laaja-alaisempi vastuu yhteiskunnan turvallisuudesta.

Tulli turvallisuusviranomaisena

Tulli on ainoa viranomainen, joka toimii ja valvoo liikennettä kaikilla Suomen rajoilla. Tullilla on merkittävä rooli myös rajat ylittävän rikollisuuden torjunnassa. Marraskuussa 2023 alkaneen itärajan sulun myötä Tullin valvonnan ja rikostorjunnan tarve on kasvanut satamissa ja länsirajalla. Jotta logistiikka toimii, Tullin on taattava merkittävien matkustaja- ja tavaraliikenteen solmukohtien toimivuus. Tullin on tärkeää myös estää kiellettyjen aineiden ja rajoitusten alaisten tuotteiden maahanpääsyä ja ehkäistä näin niiden käytöstä aiheutuvia haittoja.

Tullin toiminnan tavoitteena on, että yhteiskuntamme ja ympäristömme on turvallinen ja vakaa. Muuttuneen toimintaympäristön vaatimukset ovat korostaneet Tullin roolia turvallisuusviranomaisena. Tullin tehtävänä on niin sanotun kovan turvallisuuden lisäksi muun muassa mahdollistaa yritysten tasa-arvoinen kilpailu sekä kuluttajien, ympäristön ja ilmaston turvallisuus. Tulli suojelee yhteiskunnan taloudellisia intressejä, sujuvoittaa laillista ulkomaankauppaa ja varmistaa tavaroiden turvallisuutta.

Poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen tiivis PTR-yhteistyö on tänä poikkeuksellisena toimintavuotena korostunut entisestään. Lisäksi tärkeää on kansainvälinen yhteistyö tiedonhankinnassa, valvonnassa ja rikostutkinnassa. Tullissa valmistellaan myös sisäisiä uudistuksia, jotta Tulli pystyy vastaamaan entistä paremmin yhteiskunnan odotuksiin.

Satamiin ja meriliikenteeseen liittyvä rikollisuus

Satamat ovat kansainvälisen tavaralogistiikan suurimpia ja tärkeimpiä solmukohtia. Suomen muuttuneessa turvallisuusympäristössä satamien ja merikuljetusten toimivuus on yhteiskunnan toimintavarmuuden kannalta välttämätöntä. PTR-yhteistoiminnassa Tullin painopisteeksi asetettiin vuonna 2024 "satamien kautta tapahtuva rikollinen toiminta ja vaikuttaminen".

Viime vuosina valtaosa Suomeen salakuljetetuista huumausaineista on tullut maahan satamien kautta, pääosin laivoilla saapuissa rekkakuljetuksissa. Itämeren

alueella on lisääntynyt huomattavasti myös kokaiinin salakuljetus merikonteissa, ja lasteja on päätynyt Suomeenkin. Huumerikollisuuden lisäksi satamissa paljastuu muun muassa jäte- ja säännöstelyrikoksia sekä aseiden ja savukkeiden salakuljetusta. Satamat mahdollistavat myös laittomaan maahantuloon ja terrorismiin liittyvää toimintaa.

Viime vuosina valtaosa Suomeen salakuljetetuista huumausaineista on tullut maahan satamien kautta.

Rikollistahot kehittävät jatkuvasti uusia keinoja hyödyntää meriliikennettä laittomassa toiminnassaan. Rikollisverkostoilla on yhä enemmän kytköksiä Suomen satamissa toimiviin yrityksiin, etenkin huolinnan ja logistiikan alalla. Kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden toimintatapoihin vahvasti kuuluvat korruptio, uhkailu ja väkivalta ovat vakavia uhkia Suomen sisäiselle turvallisuudelle. Rikollisten lisäksi uhkaksi ovat nousseet valtiolliset toimijat ja niiden lukuun toimivat organisaatiot. Tullissa on reagoitu satamien merkityksen kasvuun ja vahvistettu toimintaa, jolla tuetaan merikuljetusten turvallisuutta.

Tullirikostorjunnan vaikuttavuus 130 miljoonaa euroa

Vuonna 2024 Tullin tietoon tuli kaikkiaan 5 527 rikosasiaa, mikä oli noin 700 rikosta edellisvuotta vähemmän. Itärajan sulun myötä lievät säännöstelyrikokset ovat lähes loppuneet. Myös veropetosten ja lääkerikosten määrät laskivat. Sen sijaan huumausainerikokset lisääntyivät merkittävästi. Ennätysuurten huumetakavarikoiden lisäksi Tulli sai takavarikkoon huomattavan määrän nuuskaa, savukkeita ja dopingaineita.

Tullin rikostorjunnan yhteiskunnallinen vaikuttavuus oli vuonna 2024 erittäin suuri, yhteensä lähes 130 miljoonaa euroa. Tästä suurin osa, 56 miljoonaa euroa, muodostui takaisin saadusta rikoshyödyistä. Lisäksi summa sisälsi 50 miljoonan euron arvosta selvitettyissä jutuissa takavarikoimatta jäänyttä tavaraa sekä 21 miljoonaa euroa rikoksilla vältettyjä veroja. Erinomainen tulos kertoo Tullin toiminnan onnistuneesta kohdentamisesta.

Rikollisuuteen liittyvä väkivalta lisääntyy

Järjestäytyneeseen rikollisuuteen kytkeytyvä väkivalta yleistyy. Järjestäytyneiden rikollisryhmien tyypillisiä toimintatapoja ovat aseellinen varustautuminen, val-

lan tavoittelu ja väkivallan käyttö. Ampuma-aserikoksia kirjattiin vuonna 2024 yhteensä 154, mikä vastaa viime vuosien määrää.

Tulli takavarikoi 100 asetta edellisvuotta enemmän, yhteensä 350 kappaletta. Aseista 342 oli kaasuseita. Kaasuseiden takavarikot tehtiin pääosin postiliikenteestä sekä Virosta tulleilta matkustajilta. EU-maiden erilaisten aselainsäädäntöjen vuoksi kaasuseita voi tilata kansainvälisistä verkkokaupoista. Kaasuseet ovat helposti muutettavissa luotipatruunoita ampuviksi aseiksi. Laittomien aseiden ja niiden osien sekä 3D-aseiden kauppaa käydään pimeän verkon alustoilla.

Pakotteita kierretään yhä monimutkaisemmin keinoin

Euroopan unionin Venäjä-pakotteet ja niiden tutkinta ovat työllistäneet Tullia runsaasti. Ukrainan sodan alkamisen jälkeen Tulli on havainnut tavaraliikenteessä lähes 30 000 poikkeamaa, joista 3 700 kuljetukseen on kohdennettu tarkastus. Tulli on aloittanut esitutkinnan pakotteiden kiertämisestä yhteensä 900 tapauksessa.

Itärajan sulkemisen jälkeen lievien säännöstelyrikosten määrä on laskenut merkittävästi. Perusmuotoisten ja törkeiden säännöstelyrikosten määrät ovat sen sijaan pysyneet korkeina. Vuonna 2024 Tulli kirjasi lähes 100 pakotteiden rikkomiseen liittyvää säännöstelyrikosta, joista 35 tutkittiin törkeinä rikoksina. Oikeusistuimissa tuomioita on annettu useista kymmenistä rikoksista.

Venäjä pyrkii hankkimaan sotilaallisen kyvykkyyden ylläpitämiseen tarvittavia laitteita, materiaaleja ja teknologiaa kiertämällä pakotteita entistä moninaisemmin keinoin. Tavaroiden kuljettamisessa Venäjälle käytetään hyväksi monimutkaisia kansainvälisiä yritysverkostoja sekä välittäjiä ja peiteyhtiöitä. Kuljetuskanavia vaihdetaan sekä myyjäyriksiä erehdytetään peitetarinoilla ja väärennetyillä dokumenteilla. Toimintamalleja muutetaan uusien pakotesäännösten myötä. Lisäksi muun muassa epäilyttävien rahansiirtojen peittelyssä sekä tulli- ja vientimenettelyjen hyödyntämisessä käytetään ammattimaisia avustajia.

Osassa Tullin tutkimista pakotetapauksista toiminta on ollut todella järjestelmällistä ja organisoitua. Esimerkiksi pakotteiden alaisia tavaroita, jotka ovat saapuneet Suomeen lentorahtina, on yritetty viedä väliavarastoinnin kautta maantierahtina Venäjälle. Epäilytinä on ollut kansainvälistä huolintaa harjoittavien yritysten johtohenkilöitä. Tullin pakotevalvonnassa on estetty muun muassa erilaisten korkean teknologian tuotteiden, puolustustarvikkeiden, elektroniikkalaitteiden ja dronejen vientiyrityksiä Venäjälle.

Huumerikollisuus ammattimaistuu ja kansainvälistyy

Tullin tietoon tulleiden huumausainerikosten määrä kasvoi merkittävästi edellisvuosiin verrattuna. Tulli paljasti vuonna 2024 yhteensä 2 055 huumausainerikosta.

Isojen huumerikostapausten määrä kasvoi, ja törkeitä huumausainerikoksia kirjattiin enemmän kuin koskaan aiemmin, 562 kappaletta. Törkeän tekemuodon raja ylittyi erityisesti marihuana-, kokaiini- ja amfetamiinikavarikoissa. Myös perusmuotoisia huumausainerikoksia tuli ilmi enemmän kuin edellisinä vuosina. Niitä paljastuu pääosin postiliikenteestä.

Ulkomaan kansalaisten rooli huumausainerikollisuudessa on vahvistunut. Vuonna 2024 ulkomaalaisten epäiltyjen osuus Tullin tutkimissa törkeissä huumausainerikoksissa nousi 57 prosenttiin. Suomalaisilla toimijoilla on vakiintuneet yhteistyösuhteet etenkin Baltian maiden, Espanjan, Ruotsin ja Alankomaiden huumeita myyviin rikollisverkostoihin. Myös albanialaisten rikollisten tiedetään organisoivan muun muassa kokaiinin salakuljetusta Pohjoismaihin. Monissa tapauksissa huumausaineiden järjestelyä Suomeen johdetaan kokonaan ulkomailta.

Suomeen salakuljetettavien huumausaineiden lähtömaat, kuljetusreitit ja kätkötavat ovat osittain muuttuneet. Huume politiikan laillistamiskehitys muissa maissa muuttaa tuotantoketjuja. Esimerkiksi kannabista tuodaan Suomeen yhä enemmän niistä Euroopan ulkopuolisista maista, joissa se on laillistettu. Lisäksi huumausaineita tuodaan nykyään Suomeen enemmän Ruotsin kautta. Valtaosa kovista huumeista tulee Suomeen kuitenkin edelleen posti- ja pikakuriirilähetysinä, kaupallisessa liikenteessä sekä matkustajaliikenteessä Baltiasta ja läntisestä Euroopasta.

Tullin merkittävimmät huumerikostutkinnot osoittavat, että Suomessa vaikuttava vakava ja järjestäytynyt huumerikollisuus on muuttunut yhä ammattimaisemmaksi

ja kansainvälisemmäksi. Huumeiden salakuljetuksesta ja kaupasta vastaavat monikansalliset rikollisverkostot, jotka hyödyntävät luottohenkilöitä ja palveluntarjoajia eri puolilla maailmaa. Tekijöiden ja rikoshyödyn peittelemiseen käytetään anonyymiteettiä lisääviä keinoja, kuten vahvasti salattuja viestintäkanavia ja kryptovaluuttoja. Kansainvälistyneessä toiminnassa käytetään aiempaa enemmän väkivaltaa.

Pimeän verkon kauppapaikkojen merkitys huumausaineenkaupassa on suuri. Tulli sulki syksyllä 2024 yhteistyössä Ruotsin poliisin ja Europolin kanssa Tor-verkossa piilopalveluna toimineen Sipulitie-kauppapaikan ja takavarikoi verkkopalvelimien sisällön. Sivustolla oli yli 17 000 rekisteröityä käyttäjätiliä. Ylläpitäjä on kertonut Sipulitien liikevaihdon olleen 1,3 miljoonaa euroa.

Huumausaineiden takavarikkomäärät kasvoivat rajusti

Vuonna 2024 Tulli takavarikoi huumausaineita yhteensä 2 052 kiloa, mikä oli lähes kaksinkertainen määrä edellisvuoteen verrattuna. Erityisesti marihuanan, amfetamiinin ja kokaiinin takavarikkomäärät kasvoivat räjähdysmäisesti. Marihuanaa takavarikoitiin vuonna 2024 historian ylivoimaisesti suurin määrä, 1 321 kiloa. Tulli takavarikoi myös hasista runsaasti, yhteensä 57 kiloa.

Marihuanaa on salakuljetettu Suomeen erityisesti Espanjasta, Thaimaasta ja Yhdysvalloista. Thaimaa on laillistanut kannabiksen, ja marihuanaa saa sieltä edullisesti. Marihuanaa salakuljetetaan Suomeen posti-lähetyksissä ja lentomatrustajien mukana. Yhdessä poikkeuksellisen suuressa tapauksessa Tulli takavarikoi Espanjasta ja Thaimaasta salakuljetettua marihuanaa yli

kahden miljoonan euron arvosta. Marihuanaa löydettiin Bangkokista saapuneen epäillyn matkalaukusta sekä Espoosta vuokratusta suuresta varastotilasta. Maahan-tuontiorganisaation toiminta oli jatkuvaa ja taitavasti organisoitua.

Vuonna 2024 Tulli takavarikoi huumausaineita yhteensä 2 052 kiloa, mikä oli lähes kaksinkertainen määrä edellisvuoteen verrattuna.

Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) jättevesitutkimusten perusteella amfetamiini on eniten käytetty stimulanttihuume valtaosassa Suomea. Sen käyttö lisääntyi useissa kaupungeissa vuonna 2024. Tulli takavarikoi amfetamiinia moninkertaisesti edellisvuosia suuremman määrän, 237 kiloa. Amfetamiini tulee Suomeen usein Alankomaista tai Saksasta. Metamfetamiinin osuus Suomen huumausainemarkkinoilla on tällä hetkellä melko pieni. Vuonna 2024 Tulli takavarikoi 6,6 kiloa metamfetamiinia.

Kokaiinin käyttö on pysynyt korkealla tasolla. THL:n jättevesianalyysin perusteella kokaiinin käyttö lisääntyi vuonna 2024 koko maassa aina Pohjois-Suomea myöten. Kokaiinia takavarikoitiin yli kolminkertainen määrä edellisvuoteen verrattuna, yhteensä 53 kiloa. Tullin takavarikoima kokaiini oli pääosin erittäin puhdasta. Yhdessä isossa tapauksessa ruotsinlaivalla Naantalin satamaan saapuneen auton rakenteista paljastui 15 kiloa kokaiinia. Huume-erän katukauppa-arvo olisi ollut noin 2,3 miljoonaa euroa.

Kokaiinia tulee Suomeen myös kaupallisen rahdin mukana ja postilähetysissä. Lisäksi lentomatrustajat salakuljettavat kokaiinia merkittäviä määriä matkatavaroihin kätkeytynä ja kehonsisäisesti. Yhdessä Tullin tutkimassa törkeässä huumausainerikoksessa lentomatrustaja toi kehonsa sisällä Suomeen lähes kilon kokaiinia.

Muista huumausaineista LSD:tä takavarikoitiin selvästi suurempi määrä kuin edellisenä vuonna, 4 300 käyttöyksikköä. Ekstaasia sen sijaan saatiin takavarikoon huomattavasti aiempia vuosia vähemmän, 16 970 tablettia. Samoin khatia Tulli takavarikoi edellisvuotta pienemmän määrän, 350 kiloa. Heroiinitakavarikot ovat olleet viime vuosina vähäisiä. Vuonna 2024 heroiniin jäi Tullin takavarikkoon vain 20 grammaa.

Huumelääkkeitä takavarikkoon ennätysmäärä

Huumelääkkeitä saatiin vuonna 2024 takavarikkoon ennätysmäärä, yhteensä lähes 648 900 kappaletta. Kokonaismäärää nosti yksittäinen tutkinta, jonka yhteydessä löydettiin 450 000 tablettia. Huumelääkkeitä tulee

maahan raskaassa tavaraliikenteessä, postilähetysinä ja jonkin verran myös matkustajaliikenteessä. Bentsodiatsepiinit salakuljetetaan usein Balkanin alueelta.

Buprenorfiinivalmiste Subutex on säilyttänyt asemansa huumemarkkinoilla. Subutexia takavarikoitiin reilusti edellisvuosia enemmän, 68 300 kappaletta. Subutex tulee Suomeen edelleen pääosin Ranskasta.

Muuntohuumeita hankitaan erityisesti pimeästä verkosta, ja aineet takavarikoidaan postilähetysistä. Uusia muuntohuumeita syntyy jatkuvasti, kun jo huumausaineksi luokiteltua ainetta muutetaan hiukan. Esimerkiksi alfa-PVP:n eri johdannaisien, kuten alfa-PHP:n ja alfa-PiHP:n, takavarikkomäärät olivat vuonna 2024 merkittäviä. Yhteensä Tulli takavarikoi aineita lähes kaksi kiloa, mikä on suuri määrä suhteessa siihen, että näiden synteettisten katinonien käyttöannokset ovat muita stimulantteja pienempiä. Kuluttajamarkkinoilla kiellettyä GBL:ää takavarikoitiin selvästi edellisvuotta vähemmän, yhteensä 25 litraa. Muuntohuumeille on tyypillistä, että niiden alueellinen ja ajallinen käyttö vaihtelee perinteisiä huumausaineita enemmän.

Doping- ja lääkerikoksia paljastuu ulkomaanpostista

Tulli paljasti vuonna 2024 hieman edellisvuotta vähemmän dopingrikoksia, yhteensä 427 kappaletta. Lievien dopingrikosten määrä pysyi korkeana, mutta törkeitä tekemuotoja kirjattiin vain yhdeksän kappaletta. Takavarikoitujen dopingaineiden määrä sen sijaan kolminkertaistui edellisvuosiin verrattuna. Tulli takavarikoi dopingaineita yhteensä 62 500 tablettia tai ampullia. Määrän nousu selittyy muutamalla isolla takavarikolla, jotka tehtiin muun muassa Alankomaista saapuneesta postilähetyksestä ja Viron laivaliikenteessä saapuneelta jalkamatrustajalta. Yleisimmät takavarikoidut aineet olivat anaboliset steroidit ja injektoitava testosteroni.

Tullin kirjaamien lääkerikosten ja -rikkomusten kokonaismäärä oli edellisvuosia pienempi, 710 kappaletta. Lääkkeitä myös takavarikoitiin pienin määrä viiteen vuoteen, 75 900 kappaletta. Nikotiinipusseja ei enää luokitella lääkkeiksi, mikä vaikuttaa lääkerikosten ja -takavarikoiden määrän laskuun. Vuonna 2024 Tullin yleisimmin takavarikoimia lääkkeitä olivat erektio- ja verenpainelääkkeet, antihistamiinit sekä erilaiset antibiootit. Valtaosa lääke- ja dopingaineisiin liittyvistä yksittäisistä rikoksista ja rikkomuksista paljastetaan posti- ja pika-rahtiliikenteestä, lähinnä Helsinki-Vantaan lentoaseman ulkomaanpostista.

Pitkiä ja vaativia talousrikostutkintoja

Säännöstelyrikokset ovat nostaneet Tullin talousrikostutkintojen määrää viimeisen kolmen vuoden aikana. Vuonna 2024 Tulli kirjasi yhteensä 137 uutta talousrikosilmoitusta, ja päätökseen saatiin 125 talousrikosasian tutkinta. Tulli kirjasi yhteensä 404 veropetosta, mikä oli selvästi edellisvuosia vähemmän. Merkittävä osa Tullin tutkimista veropetoksista liittyi tupakkatuotteiden salakuljetukseen. Veropetosten määrää on laskenut itärajan

sulku sekä se, että korkeimman oikeuden kesäkuussa 2024 antaman ratkaisun (KKO:2024:39) jälkeen nuuskan salakuljetustapauksia ei ole enää tutkittu veropetoksina.

Törkeitä veropetoksia oli 71 kappaletta. Näistä osa oli laittomasti valmistettujen savukkeiden salakuljetustapauksia, joiden verointressi oli merkittävä. Tutkinnan kohteena oli lisäksi isoja maahantuonnin arvonlisäveroon ja tullimaksujen kiertoon liittyviä tapauksia sekä EU:n sisäkauppaan liittyviä karusellipetoksia. Esimerkiksi ajoneuvojen yhteisöhankintojen arvonlisäveropetoksissa vältettiin veroja yhteensä useita miljoonia euroja.

Tullin talousrikostutkinta tekee monimutkaisissa talousrikostutkinnoissa yhteistyötä Euroopan syyttäjäviraston (European Public Prosecutor's Office, EPPO) kanssa. EPPO-tutkinnot ovat pitkäkestoisia, ja niissä tehdään tiivistä kansainvälistä yhteistyötä. EPPO-tutkintojen määrät ovat kasvussa, tällä hetkellä niitä on Tullissa käynnissä kymmenkunta. Esitutkinnot ovat liittyneet muun muassa lisä- ja polkumyyntitulleihin.

Suomeen virtasi vuonna 2024 suuria määriä ilokaasua, jota nuoret käyttävät päihteenä.

Savukkeita ja nuuskaa huomattavasti edellisvuotta enemmän

Tulli paljasti vuonna 2024 lukuisia suuria savuke-eriä, jotka oli tuotu Suomeen laittomasti. Savukkeita takavarikoitiin ja otettiin haltuun rikosasioiden yhteydessä noin 7,1 miljoonaa kappaletta, mikä on suurin määrä kymmeneen vuoteen. Salakuljetustapaukset tulivat pääosin ilmi EU:n sisäliikenteessä, Virosta Suomeen saapuvassa laivaliikenteessä. Savukkeita löytyi sekä rekoista että henkilöautoista. Laittomasti maahantuotuja savukkeita paljastettiin myös Suomessa sijainneista varastoista. Tapaukset osoittavat, että savukkeiden salakuljetus Suomeen on lisääntynyt ja ammattimaistunut.

Vuonna 2024 nuuskan laitton maahantuonti kääntyi jälleen kasvuun. Tulli takavarikoi nuuskaa yhteensä 4 800 kiloa, mikä oli yli viisinkertainen määrä edellisvuoteen verrattuna. Takavarikkomäärää nosti yksi suuri tapaus, jossa nuuskaa salakuljetettiin Ruotsista kaupallisessa liikenteessä yhdellä kertaa noin 3 600 kiloa. Yleisin nuuskan salakuljetusreitti kulkee edelleen Ruotsin ja Suomen välisen maarajan kautta. Lisäksi nuuskaa tulee runsaasti Etelä-Suomeen laivaliikenteessä Virosta ja Ruotsista.

Alkoholirikokset vähentyneet – uutena ilmiönä ilokaasu

Vuonna 2024 Tulli kirjasi 24 alkoholirikosta, mikä oli selvästi edellisvuosia vähemmän. Alkoholista takavarikoitiin vuoden 2023 tapaan vähäinen määrä, 1 520 litraa.

Matkustajaliikenteestä veroharkintaan siirrettiin 57 juomaerää, jotka sisälsivät yhteensä 27 220 litraa alkoholia. Kaupallisesta liikenteestä ohjattiin veroharkintaan 62 alkoholilähetystä. Alkoholin veropetokset ovat liittyneet alkoholijuomien salakuljetukseen EU:n sisäisessä henkilö- ja matkustajaliikenteessä sekä säännöstenvastaiseen verkkokauppaan.

Suomeen virtasi vuonna 2024 suuria määriä ilokaasua, jota nuoret käyttävät päihteenä. Tulli tarkastaa ilokaasulähetysten reseptivaatimuksen ja luvanvaraisuuden. Tulli ei kuitenkaan voi puuttua ilokaasun maahantuontiin, ellei ilokaasua tuoda lääkinnälliseen käyttöön. Ilokaasun katukauppa on tuottavaa. Osassa tapauksista toiminnan taustalla epäillään olleen tahoja, jotka ovat kytköksissä katujengeihin. Ilokaasun käyttöön liittyy vakavia terveysriskejä, kuten pysyviä hermovaurioita.

Ympäristöririkokset vaativat kansainvälistä tutkintaa

Ympäristö-, immateriaali-, väärennys- ja tulliselvitysrikosten määrät ovat pysyneet vähäisinä. Elintarvikepetokset sekä ympäristö- ja luonnonsuojelurikokset ovat kansainvälisesti merkittäviä ilmiöitä, joihin liittyy välittömiä uhkia ympäristölle ja ihmisten terveydelle. Toiminta on järjestäytyntä ja tuottavaa, ja kiinnijäämisriski ja sanktiot pieniä. Vaikka tällaisia rikosjuttuja kirjataan Tullissa vuosittain vähän, tapaukset ovat usein isoja ja vaativat laajaa kansainvälistä tutkintaa.

Tulli tutki vuonna 2024 törkeänä luonnonsuojelu- ja tulliselvitysrikoksena tapausta, jossa Norjasta Suomeen tuotiin 36 000 kiloa CITES-lajiksi luokitellun lahtivalaan lihaa. Lahtivalaan lihan vienti Norjasta sekä tuonti Euroopan unioniin on kielletty. Edullista lahtivalaan lihaa oli käytetty valjakkokoirien ruoaksi tarkoitettussa koiranmakkarassa. CITES-sopimuksella suojellaan eläin- ja kasvilajeja, joita uhkaa niillä käytävä kansainvälinen kauppa.

Tullissa tutkittiin myös kahta muuta mittavaa salakuljetusta, joissa elintarvikealan yritykset toivat Suomeen yli 10 000 kiloa siipikarjan ja naudan lihaa puutteellisilla asiakirjoilla Virosta ja Latviasta. Näissä elintarvikerikoksissa tavoiteltiin taloudellista hyötyä.

Jätteiden siirtämistä maasta toiseen sääntelevät tarkat kansainväliset säädökset. Vuonna 2024 Tulli paljasti useita jättesiirtoja, joiden asiakirjoissa oli puutteita. Osa kuljetuksista jouduttiin keskeyttämään. Tapauksissa epäiltiin muun muassa, että kaapelijätettä oli yritetty viedä EU-maiden ulkopuolelle. Lisäksi Tullissa tutkittiin ympäristörikoskokonaisuutta, jossa yrityksen epäiltiin vieneen ilman asianmukaisia lupia lähes 15 miljoonaa kiloa sähkö- ja elektroniikkalaitteista syntyviä jätteitä Aasiaan. Yritys sai tästä rikoshyötyä noin 1,8 miljoonaa euroa.

Turvallisuus ensin – Tulli kokonaisturvallisuutta turvaavana viranomaisena

Maailma on muuttunut. Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset haastavat viranomaisia monella osa-alueella, ja myös Tullilta vaaditaan aikaisempaa enemmän.

Turvallisuustoimintaympäristön muutosten lisäksi maailmankauppa on murroksessa ja tietovirtojen kasvu on ollut räjähdysmäistä. Myös sisäisen turvallisuusympäristön muutokset sekä valtiontalouden haastava tilanne ovat realisoituneet. Muuttuneessa toimintaympäristössä Tullin painopisteen muutos on ollut vääjäämätön. Olemme vuoden 2024 syksyllä päivittäneet strategiamme uutta strategiakautta 2025–2029 varten.

Olemme entistä vahvemmin turvallisuusviranomainen. Katsomme turvallisuutta laajasti kokonaisturvallisuuden konseptin mukaisesti: meille turvallisuus on valvonnan ja rikosten torjunnan lisäksi myös tuotteiden turvallisuuden ja vaarattomuuden turvaamista, arjen ja ympäristön suojaamista sekä fiskaalista turvallisuutta.

Ulkomaanliikenteen valvonta takaa sisäisen turvallisuuden

Vastaamme Tullissa ulkomaanliikenteen tavaraturvallisuudesta ja tunnistamme sen riskit tietoon perustuen. Olemme ainoa viranomainen, joka toimii kaikilla Suomen rajoilla ja valvoo rajat ylittävää liikennettä.

Ulkomaanliikenteen tehokkaasta valvonnasta ja ennakkoivasta tullirikosten torjunnasta on tullut myös sisäisen turvallisuuden tae. Paljastamme ja selvitämme tullirikok-

sia laajoin teknisin ja taktisin keinoin. Teemme tiivistä kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä tiedonhankinnassa, rikosten paljastamisessa ja rikostutkinnassa. Selvittämällä tullirikoksia tuomme yhteiskunnalle miljoonien eurojen taloudellisen hyödyn.

Turvallisuus, vakaus ja kilpailukyky

Tutkimme ja analysoimme varmistaaksemme tuotteiden turvallisuuden. Näin estämme vaarallisten ja laittomien tuotteiden tulon maahan. Varmistamme rajoitusten ja kieltojen valvonnalla myös luonnon monimuotoisuutta sekä koko yhteiskunnan vakautta. Kohdistamme toimia fiskaaliseen turvallisuuteen ja varmistamme säännösten noudattamisella sekä Suomen että EU:n kilpailukykyä.

Tavoitteenamme on, että koko yhteiskuntamme ja ympäristömme voivat hyvin ja että Suomessa on hyvä harjoittaa yritystoimintaa.

Tullin suunnan vahvistaminen kokonaisturvallisuusviranomaisena on tässä muuttuneessa toimintaympäristössä ollut selkeä valinta. Uuden strategiamme pohjalta vastaamme tulevaisuuden haasteisiin: Yksi Tulli – turvallisuutta ja kilpailukykyä yhteistyöllä.

EU:n ulkopuolelta saapuvat vähä-arvoiset verkkokauppalähetykset aiheuttavat Tullille monenlaisia haasteita

Vuonna 2024 Tullille annettiin noin 8,5 miljoonaa tuonti-ilmoitusta EU:n ulkopuolelta eli niin sanotuista kolmansista maista saapuvista verkkokauppalähetyksistä. Suurin osa lähetyksistä oli vähäarvoisia eli alle 150 euron arvoisia.

Edelliseen vuoteen verrattuna vähäarvoisten verkko-kauppalähetysten määrä kahdeksankertaistui. Lähes 98 prosenttia lähetyksistä tuli Kiinasta.

Kymmeniä miljoonia verkkokauppalähetysä yksityishenkilöille

Tavaraerittäin laskettuna Suomeen saapui Tullin tilastojen mukaan vuonna 2024 yhteensä 28 miljoonaa verkkokauppalähetystä. Määrä lisääntyi merkittävästi vuodesta 2023.

Yhdellä tavaraerällä tarkoitetaan saman tullinimikkeen alaisia tuotteita, esimerkiksi naisten t-paitoja. Yksi tavaraerä voi sisältää useamman kappaleen saman nimikkeen tuotteita. EU:n ulkopuolisista verkkokaupoista saapuu Suomeen vuosittain siis useita kymmeniä miljoonia yksittäisiä tuotteita. Suuresta määrästä huolimatta verkkokauppalähetysten osuus Suomen koko tuonnin arvosta EU:n ulkopuolelta oli vain noin yksi prosentti.

Paitsi lähetysten määrä, myös lähetysten luonne on muuttunut. Aiemmin suurin osa kolmansista maista saapuvista lähetyksistä oli osoitettu yrityksille. Vuonna 2024 valtaosa eli yli 90 prosenttia näistä lähetyksistä tuli yksityishenkilöille.

Tällainen kehitys on asettanut Tullille uusia haasteita erityisesti tuoteturvallisuuden valvonnassa.

Kolmannen maan verkkokaupasta tilatun tuotteen turvallisuudesta ei ole minkäänlaista varmuutta.

Tulli valvoo tuoteturvallisuutta riskiperusteisesti

EU:n markkinoille tuotavien tuotteiden on täytettävä tietyt lainsäädännön vaatimukset kuluttajien turvallisuuden ja terveyden sekä ympäristön suojelemiseksi.

Tulli valvoo elintarvikkeiden ja kulutustavaroiden tuontia sekä EU:n sisä- että ulkokaupassa riskiperusteisesti tarkastamalla asiakirjoja ja ottamalla tavaroista näytteitä Tullilaboratorion valvontatutkimuksia varten.

Käytännössä Tulli ottaa valvottavasta erästä tutkitavaksi muutaman kappaleen samaa tuotetta maahantuojan varastolta sen jälkeen, kun tuotteet ovat saapuneet maahan. Tutkittavan tuote-erän valinta perustuu riskinarviointiin. Näin esimerkiksi vaatimustenvastaisten lastenvaate-erän pääsy markkinoille voidaan estää jo maahantuontivaiheessa.

Tulli ei voi taata EU:n ulkopuolelta tulevien verkko-ostosten turvallisuutta – vastuu tilaajalla

Verkkokaupan yleistymisen myötä vaatimustenvastaisia tuotteita saapuu nykyään tuhansina erillisinä lähetyksinä tuhansille eri vastaanottajille. Tällaisia määriä Tullin tai muiden markkinavalvontaviranomaisten on hyvin haasteellista tehokkaasti valvoa.

Yksittäisillä tarkastuksilla saadaan vain yksittäisiä sääntöjen vastaisia tuotteita pois tavaravirrasta. Lisäksi testattava aine tai tuote kuluu tai tuhoutuu yleensä tutkimuksissa. Tutkimukset ovat myös hintavia, joten yksittäisten tuotteiden tarkastaminen ei ole järkevää viranomaisen resurssien käyttöä.

Ensisijainen vastuu tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta on lain mukaan valmistajilla, maahantuojilla ja myyjillä. Verkkokaupassa maahantuojia on se yksityishenkilö, joka on tuotteen verkkokaupasta tilannut. Jos tuote on määräysten vastainen, yksityishenkilön olisi siis oltava yhteydessä tuotteen myyjään tai valmistajaan. Ulkomaisissa verkkokauppaostoksissa tuotteen myyjä tai valmistaja sijaitsee usein ulkomailla.

Erityisen huolestuttavaa ulkomaisissa verkkokauppaostoksissa on se, että suomalainen kuluttaja on siinä uskossa, että tuote on turvallinen, sillä lähetys on "Tullin tarkastama" ja "viranomaisen hyväksymä". Tavallisella kuluttajalla saattaa myös olla mielikuva, että koska useimmat EU:ssa markkinoilla olevat tuotteet valmistetaan Kiinassa, ne ovat täysin samanlaisia tavaroita kuin kotimaisissa tavarataloissa ja verkkokaupoissa myytävät tuotteet.

Näin ei kuitenkaan ole. Kolmannen maan verkkokaupasta tilatun tuotteen turvallisuudesta ei ole minkäänlaista varmuutta.

Kaupallisen liikenteen kulutustavaroissa-kin paljon hylkyjä

Vastuullinen myyjä tai maahantuojia on tietoinen vastuitaan ja varmistaa tuotteiden määräystenmukaisuuden ja turvallisuuden kuluttajalle jo ennen tuotteiden tuontia maahan.

Verkkokauppaostokset olivat suurimmalta osin tuotteita, jotka tulevat kosketuksiin ihon kanssa.

Siitä huolimatta Tullin tuoteturvallisuusvalvonta löytää jatkuvasti kaupallisessa liikenteessäkin maahantuotavista tuote-eristä vaatimustenvastaisia tuotteita. Vuonna 2024 Tullin tutkimista kulutustavaroista 12 prosenttia hylättiin määräysten vastaisina ja lieviä virheitä (huomautettavaa) todettiin seitsemässä prosentissa tutkituista tuotteista.

Voikin kysyä, että jos ammatikseen tuotteita ostavat maahantuojatkin erehtyvät ostamaan vaatimusten vastaisia tuotteita, miten tavallinen kuluttaja voi pelkkien verkkokaupan kuvien tai tuotekuvauksen perusteella varmistua tuotteen turvallisuudesta?

Eniten tulee tekstiilitavaraa – riskit suuret kuluttajalle

Vuonna 2024 joka neljäs alle 150 euron arvoinen EU:n ulkopuolelta Suomeen tullut verkkokauppaostos kuului tavararyhmään tekstiiliaineet ja tekstiilitavarat. Tila-tuimpia tuotteita kolmansien maiden verkkokaupoista olivat päähineet, epäaidot korut sekä muoviset pöytä- ja keittiöesineet.

Verkkokauppaostokset olivat suurimmalta osin tuotteita, jotka tulevat kosketuksiin ihon kanssa. Tällaiset tuotteet muodostavat kuluttajalle erityisen suuren riskin. Ne voivat aiheuttaa välittömiä allergisia reaktioita tai pidemmällä aikavälillä jopa altistaa syöpää aiheuttaville aineille.

Riskejä on EU:ssa ja muissa kehittyneissä maissa pyritty vähentämään jo vuosikymmenten ajan määrittelmällä lainsäädännössä tuotteiden ja aineiden sallitut ja kielletyt ainesosat.

Kiellettyjä aineita ja tuoteväärennöksiä

Tuoteturvallisuuden lisäksi Tulli valvoo verkossa rajoitusten alaisia ja kiellettyjä tuotteita eli lääke-, huumaus- ja dopingaineita. Lääke- ja dopingaineiden helppo saatavuus yhdistettynä muiden valvottavien verkkokauppalähetysten räjähdysmäiseen kasvuun asettaa haasteita Tullin valvonnalle.

Kiellettyjen tai rajoitusten alaisten tuotteiden paljastaminen verkkokauppalähetysten joukosta onkin Tullille arkipäivää. Samoin tuoteväärennöksiä löydetään jatkuvasti.

Verkkokauppa syö myös EU:n tuloja

Voimakkaasti kasvanut verkkokauppa vaikuttaa myös EU:n talouteen. Alle 150 euron lähetyksistä maksetaan arvonlisäveroa, mutta ei tullia. Esimerkiksi tekstiiliaineista ja tekstiilitavaroista maksetaan kolmansien maiden tullia korkeimmillaan 12 prosenttia. Lisäksi tullimaksu vaikuttaa lähetyksestä perittävän arvonlisäveron määrään. EU:n ulkopuolisista verkkokaupoista tilatuista tuotteista jääkin EU:lta saamatta merkittävästi tuloja.

Vähäarvoisten verkkokauppalähetysten tullittomuus on todennäköisesti poistumassa lähivuosina.

Verkkokaupan rooli vilpillisen vaikuttamisen kanavana kasvaa

Verkkokaupan jatkuva kasvu ja siitä aiheutuva lähipalveluiden väheneminen ruokkii verkkokaupan kasvua entisestään, varsinkin Suomen kaltaisessa harvaan asutussa maassa. Protektionismin lisääntyminen maailmassa saattaa myös vaikuttaa EU:n alueelle ohjautuvien tavaravirtojen määrään.

Nykyisessä maailmantilanteessa, jossa on käynnissä valtasuhteiden uusjako, täytyy varautua myös tahalliseen vilpilliseen vaikuttamiseen. Tullin täytyy olla valmistautunut siihen, että verkkokaupan ja sen logistiikan rakenteita voidaan käyttää muuhunkin kuin kaupallisiin tarkoituksiin.

Tullilla on esimerkiksi tutkinnassa rikoskokonaisuus, jossa Itä-Suomessa toimineen yrityksen epäillään vievän Suomesta useamman kerran pakotteiden alaista elektroniikkaa, muun muassa droneja, prosessoreita ja kaikuluotaimia. Esitutkinnassa on selvinnyt, että tavarat oli ostettu pääosin eri verkkokaupoista. Rikoskokonaisuutta tutkitaan törkeänä säännöstelyrikoksena.

Tulli muiden valvontaviranomaisten tukena – PTR-toimintaa parhaimmillaan

Viime vuonna Tulli, kuten muutkin turvallisuusviranomaiset, joutui toimimaan uudenaikaisessa toimintaympäristössä, joka edellytti kaikkien viranomaisten toiminnan sopeuttamista tilanteen vaatimuksiin. Onnistumisen kannalta avainasemassa on ollut tiivis yhteistyö viranomaisten välillä.

Tullilaisia rajatarkastustehtävissä

Itärajan toimipaikat pidettiin suljettuina koko toimintavuoden ajan. Rajasulku muutti sekä Tullin että Rajavartiolaitoksen toimintaympäristöjä radikaalisti. Tilanne vaati Rajavartiolaitosta keskittämään henkilöstöään itärajalle niin laittoman maahantulon estämiseksi kuin tehostetun rajavalvonnan suorittamiseksi. Tullin työ itärajan toimipaikoilla taas väheni minimiin.

Henkilöstösiirtojen takia Rajavartiolaitos teki Tullille virka-apupyynnön Tullin henkilöiden käyttämisestä rajatarkastustehtäviin. Virka-apupyynnö hyväksyttiin, ja Pohjois-Suomen rajatoimipaikoille sijoitettiin sellaisia Tullin työntekijöitä, joilla oli Nuija-sopimuksen perusteella jo valmius rajatarkastustehtäviin.

Koska virka-aputoiminta osoittautui molemmin puolin menestyksekkääksi ja järkeväksi, sitä on jatkettu ja

tullilaisia on koulutettu lisää. Tällä hetkellä tavoitteena on, että koko itärajan valvontahenkilöstölle saataisiin valmius ja osaaminen rajatarkastuksiin.

Virka-apua myös poliisille

Poliisin virka-apupyynnön perusteella Tulli sijoitti henkilöstöään myös Joutsenon vastaanottokeskukseen. Tullin tehtävänä oli tukea poliisia, Rajavartiolaitosta ja Maahanmuuttovirastoa yleisten asioiden hoitamisessa sekä tarjota apukäsiä, jotta muut viranomaiset pystyivät paremmin keskittymään rekisteröintitehtäviin. Mahdollisen järjestelykeskuksen perustamisen varalta tullilaisia on koulutettu myös rekisteröintitehtäviin.

Toimintavuoden poikkeukselliset olosuhteet ovat korostaneet tarvetta valtakunnalliseen yhteistyöhön ja resurssien kohdentamiseen valvontaviranomaisten kesken. Onnistunut toiminta on jälleen ollut osoitus maailmanlaajuisestikin ainutlaatuisesta ja tunnustusta saaneesta PTR-yhteistoiminnasta poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen kesken.

Virtuaalivaluuttojen jäljitys vaatii teknistä osaamista ja tiivistä kansainvälistä yhteistyötä

Virtuaalivaluuttojen käyttö on viime vuosina kasvanut merkittävästi. Vaikka digitaaliset valuutat tarjoavat uusia innovaatioita, samalla ne myös mahdollistavat arvon säilyttämisen ja siirtämisen perinteisen finanssijärjestelmän ja valvonnan ulkopuolelle. Virtuaalivaluuttojen, kuten bitcoinin, etherin ja monerojen, käytön kasvu on asettanut viranomaiset uudenlaisten haasteiden eteen.

Haasteiden taklaaminen vaatii viranomaisilta erityisosaamista, kansainvälistä yhteistyötä ja tehokkaita analytiikkatyökaluja. Jäljittämällä virtuaalivaluuttoja viranomaiset pyrkivät rikollisen toiminnan havaitsemiseen ja ehkäisyyn. Toiminnan tavoitteena on myös rikoshyödyn löytäminen, valuuttojen takavarikoiminen sekä todistusaineiston hankkiminen.

Koulutuksesta tukea tutkijoille

Virtuaalivaluuttojen jäljitys poikkeaa perinteisen rahan liikkeen valvonnasta, ja digitaalisten varojen turvallinen takavarikointi vaatii tutkijalta teknistä osaamista. Tulli on vastannut haasteeseen tarjoamalla asiantuntijoilleen mahdollisuuden kasvattaa ammattitaitoaan kansainvälisissä koulutustapahtumissa sekä hankkimalla tutkintaa parhaiten tukevat työkalut.

Tulli myi takavarikoituja bitcoineja 46,5 miljoonalla eurolla

Tulli on vuosien aikana takavarikoinut 26 erilaista virtuaalivaluuttoa erityisesti huumausaine- ja dopingainerikosten tutkinnan yhteydessä. Suurimmat takavarikot on tehty bitcoineissa, moneroissa ja etherissa. Takavari-

koiduista virtuaalivaluutoista Tulli on realisoinut 1 889,1 bitcoinia, joista kertyi valtiolle myyntituloa noin 46,5 miljoonaa euroa.

Kansainvälinen yhteistyö avainasemassa

Virtuaalivaluutat eivät tunne valtioiden rajoja, ja arvon siirtäminen reaaliaikaisesti maasta toiseen on vaivatonta. Tämän takia kansainvälinen yhteistyö on olennainen osa tehokasta valvontaa. Tulli on vuosien aikana tehnyt menestyksellistä yhteistyötä kansainvälisten kumppanien ja sidosryhmien kanssa.

Esimerkkinä kansainvälisestä onnistumisesta on viime syyskuussa toteutettu operaatio. Tulli sulki yhteistyössä Ruotsin poliisin kanssa virtuaalisen Sipulitie-kauppapaikan, joka oli toiminut Tor-verkossa vuodesta 2023 lähtien. Sivustoa käytettiin rikollisiin tarkoituksiin, kuten huumausaineiden myymiseen anonyymisti, ja maksuvälineenä hyödynnettiin virtuaalivaluuttoja.

Vaatimukset kasvavat entisestään

Tulevaisuudessa virtuaalivaluuttojen kehitys tuo mukanaan uusia haasteita ja rikollisuuden muotoja. Tämä pakottaa viranomaiset kehittämään uusia menetelmiä ja työkaluja toiminnan estämiseen, paljastamiseen ja tutkimiseen. Lisäksi se edellyttää viranomaisilta yhä tiiviimpää yhteistyötä niin kansallisella kuin kansainväliselläkin tasolla, panostamista tutkijoiden osaamisen jatkuvaan kasvattamiseen sekä riittäviä investointeja tehokkaisiin analytiikkatyökaluihin.

Arvonlisäveropetosten tutkintaa yhteistyössä Euroopan syyttäjänviraston kanssa

Tullin talousrikostutkinta on tutkinut laajaa sisäkaupan arvonlisäveropetosketjua yhteistyössä Euroopan syyttäjänviraston (European Public Prosecutor's Office, EPPO) kanssa. Tiivis yhteistyö on mahdollistanut ripeän kansainvälisen yhteistyön ja esitutkintaa edistävän tiedonvaihdon. Esitutkinnassa on tehty yhteistyötä kaikkiaan noin kymmenen eri valtion kanssa.

Tullin talousrikostutkinta on tutkinut sisäkaupan alv-petoksia vuodesta 2014 lähtien. Tällä hetkellä tutkinnassa oleva tapaus on ensimmäinen arvonlisäveropetostutkinta, joka on tehty yhteistyössä EPPO:n kanssa. Aikaisemmin Tullin talousrikostutkinta on tehnyt yhteistyötä EPPO:n kanssa lisä- ja polkumyyntitulleihin liittyvissä esitutkinnoissa.

Karuselliveropetoksia sisäkaupassa

Vuonna 2022 EPPO:n esitutkinnoista 186 liittyi arvonlisäveropetoksiin, joiden yhteisvahinko oli noin 6,7 miljardia. Tyypillinen esimerkki EPPO:n tutkimasta alv-petoksesta on niin sanottu karuselliveropetos tai ketjuveropetos.

Karusellipetoksessa kierrätetään tavaraa tai luodaan fiktiivinen laskutusketju vähintään kahden EU-maan välillä. Tämän keksityn kaupankäynnin tarkoitus on perusteettoman arvonlisäveropalautuksen saaminen. Peiteyhtiöiden avulla Verohallinnolta haetaan palautuksia

arvonlisäveroista, joita ei ole koskaan maksettu. Verohallinnon arvion mukaan Suomi menettää tällaisten alv-petosten vuoksi vuosittain noin 30 miljoonaa euroa.

Karuselliveropetosten tutkiminen vaatii laajaa kansainvälistä yhteistyötä. EPPO-yhteistyö on nopeuttanut tiedonvaihtoa jäsenvaltioiden välillä.

EPPO on EU:n riippumaton ja hajautettu syyttäviviranomainen, jolla on toimivalta tutkia EU:n talousarvioon kohdistuvia rikoksia. Toimivalta koskee petoksia, korruptiota ja vakavia valtioiden rajat ylittäviä alv-petoksia. EPPO on vastuussa tapausten tutkimisesta, syyttämisestä ja ajamisesta kansallisissa oikeusistuimissa. EPPO aloitti operatiivisen toiminnan vuonna 2021.

Meriliikenteen turvallisuutta varmistetaan Euroopan satama-allianssin ja PTR-yhteistyön avulla

Meriliikenteen merkitys Euroopan unionin ulkomaankaupassa on korostuneen suuri. Unionin alueen satamat meriliikenteen solmukohtina muodostavat keskeisen osan EU:n kriittisestä infrastruktuurista. Noin 75 prosenttia kaikesta EU:n ulkomaankaupan ja yli 30 prosenttia unionin sisäisen kaupan tavaraliikenteestä kulkee meritse. Tavaroiden lisäksi EU:n alueen satamien läpi kulkee vuosittain yli 400 miljoonaa matkustajaa.

Ajan myötä erittäin tehokkaiksi ja monipuolisiksi muodostuneet merelliset tavara- ja matkustajavirrat palvelevat laillisen ulkomaankaupan toimijoita ja matkustajia yhä laajemmin koko EU:n alueella.

Lisäksi meriliikenne kytkee Euroopan unionin ja sen jäsenvaltiot kiinteäksi osaksi globaaleja toimitusketjuja ja liikennevirtoja.

Meriliikennettä hyödyntävät myös rikolliset

Tarinan kääntöpuoli on se, että meriliikenteen ja satamien tarjoamia mahdollisuuksia yrittävät käyttää entistä enemmän myös erilaiset rikolliset toimijat. Viime vuosina tämä huolestuttava lieveilmiö on kiihdyttänyt kasvuaan. Muun muassa kansainväliset salakuljetusorganisaatiot ovat pyrkineet vahvistamaan asemiaan meriliikenteeseen kytkettyjen laillisten liiketoimien rakenteiden sisällä.

Erityisesti huumausaineiden salakuljetus jatkaa kasvuaan, ja meriliikenteen rooli siinä on laajasti tunnustettu ja tunnustettu. Ilmiö koskettaa koko unionin aluetta, ja siksi myös vastatoimien täytyy olla laaja-alaisia ja koordinoitusti yhteistyössä toteutettuja.

Euroopan satama-allianssilla rikollisuutta vastaan

Euroopan komissio julkaisi loppuvuodesta 2023 tiedonannon koskien EU:n etenemissuunnitelmaa huumekaupan ja järjestäytyneen rikollisuuden torjumiseksi. Yksi tiedonannossa mainituista ensisijaisista toimista on luoda eurooppalainen satama-allianssi. Satama-allianssin tavoitteena on tehostaa erityisesti niitä toimia, joilla estetään ja paljastetaan rikollisten pyrkimyksiä hyödyntää laillisen liiketoiminnan rakenteita laittomiin tarkoituksiin.

Euroopan unionin jäsenvaltioiden tulliorganisaatiot ovat vastuussa unionin ulkorajat ylittävien tavaravirtojen hallinnasta ja valvonnasta. Tulleilla on toimivalta, resurssit ja välineet tehokkaan valvonnan toteuttamiseksi sekä unionin fiskaalisten ja yhteiskunnan suojaamiseen liittyvien intressien suojaamiseksi. Näin ollen on täysin

luontevaa ja välttämätöntäkin, että unionin jäsenvaltioiden tullit ovat keskeisessä roolissa satama-allianssin puitteissa käynnistettyjen toimien suunnittelussa ja toteutuksessa.

Noin 75 prosenttia kaikesta EU:n ulkomaankaupan ja yli 30 prosenttia EU:n sisäisen kaupan tavaraliikenteestä kulkee meritse.

Euroopan satama-allianssi tehostaa ja tiivistää tullien yhteistyötä

Satama-allianssi tehostaa paitsi tullien omaa toimintaa, niin myös yhteistyötä muiden lainvalvontaviranomaisten, muiden viranomaisten sekä yksityisen sektorin toimijoiden välillä. Haasteet ja uhkat ovat laajuudeltaan niin merkittäviä, että tehokas monenvälinen yhteistyö ja laaja-alaiset toimenpiteet ovat avainasemassa, jotta toimilla saadaan vaikuttavuutta.

Lisäksi satama-allianssi vahvistaa ja kehittää olemassa olevia EU-tason yhteistyörakenteita ja auttaa tunnistamaan uusia yhteistyön muotoja ja toteutustapoja.

Tulli on allianssin aktiivinen jäsen

Suomen tulli on ollut alusta alkaen aktiivisesti mukana satama-allianssin toiminnassa ja tuonut tässäkin yhteydessä laajan osaamisensa ja kokemuksensa hyödynnettäväksi EU-tasolla.

Tullin aktiiviselle osallistumiselle on useita syitä, mutta kenties merkittävin ja samalla luonnollisin syy on se, että Suomen ulkomaankaupasta noin 90 prosenttia kulkee meritse. Meriliikenteen merkitys Suomelle on siis korostuneen suuri. Suomen intresseissä on tukea kaikkia niitä ponnisteluja, joilla meriliikenteen ja satamien turvallisuutta sekä meritse kulkevan laillisen ulkomaankaupan sujuvuutta sekä huoltovarmuutta edistetään, vahvistetaan ja turvataan.

Muuttuneesta toimintaympäristöstä johtuvat vaateet, samoin kuin Euroopan satama-allianssissa määritellyt toimet, tavoitteet sekä tunnistetut parhaat käytänteet, huomioidaan myös kansallisen tason toiminnassa.

PTR-yhteistyötä myös satamissa

Tulli on kansallisesti ainoa turvallisuusviranomainen, joka on läsnä kaikilla Suomen rajanylityspaikoilla ja jolla on kyky valvoa kaikkia Suomen rajat ylittäviä liikennevirtoja. Näin ollen myös satamat ovat luonnollinen ja merkittävä osa Tullin toimintaympäristöä.

On kuitenkin niin, että tässä hyvin kompleksisessä maailmassa moninaisiin ja nopeasti muotoaan muuttaviin ughiin on yhdenkään viranomaisen todella vaikea reagoida tehokkaasti yksin. Suomen kansainvälisestikin tunnustettu vahvuus on kautta aikojen ollut viranomaisten tiivis ja hyvin organisoitu yhteistyö.

Poliisin, Tullin, Rajavartiolaitoksen ja suojelupoliisin tiiviillä ja suunnitelmallisella yhteistyöllä (PTR-toiminta) on merkittävä rooli myös satamien turvallisuuden varmistamisessa ja parantamisessa. Suomeen kytkeytyvän

kansainvälisen logistiikan ja liikennevirtojen solmukoh-tien turvallisuus on huomioitu vastikään julkaistussa PTR-strategiassa. Tässäkin yhteydessä PTR-toiminnalla ylläpidetään turvallisuusviranomaisten yhtenäistä tilannetietoisuutta sekä varmistetaan asianmukaiset ja tilanteen mukaan oikein mitoitettut viranomaistoimet yhteiskunnan turvallisuuden takaamiseksi.

Rikoshyödyn jäljittäminen ja takaisinsaanti on tehostunut – viime vuoden tulos 56,3 miljoonaa euroa

Yli rajojen toimivien rikollisjärjestöjen ja rikollisverkostojen tärkein motiivi rikosten tekemiseen on taloudellinen hyöty. Europolin vuonna 2021 julkaiseman uhka-arvion mukaan järjestäytyneen rikollisuuden tulot ovat vähintään 139 miljardia euroa vuodessa. EU:n järjestäytyneen rikollisuuden torjunnan strategiassa 2021–2025 keskeinen keino estää rikollisjärjestöjen toimintaa ja soluttautumista lailliseen talouteen on laittomien varojen eli rikoshyödyn poisottaminen.

EU:n järjestäytyneen rikollisuuden torjunnan strategiassa 2021–2025 keskeinen keino estää rikollisjärjestöjen toimintaa ja soluttautumista lailliseen talouteen on laittomien varojen eli rikoshyödyn poisottaminen.

Lisää tutkinnanjohtajia sekä säännöllistä yhteistyötä Ulosottolaitoksen kanssa

Tullissa on tehostettu viime vuosina rikoshyödyn (rihy) jäljittämistä ja takaisinsaantia lisäämällä toimintaan keskittyvien tutkinnanjohtajien määrää. Tällä hetkellä valtakunnallisesti toimivia rihy-toimintaan nimettyjä tutkinnanjohtajia on kolme sijoitettuna eri puolille Suomea. Heidän tehtävänä on antaa asiantuntijatukea koko tutkinnan toimintayksikön henkilöstölle sekä osallistua erityisesti vaativien rikosasioiden hyödyn jäljittämiseen ja takaisinsaannin turvaamiseen. Rihy-tutkinnanjohtajat vastaavat pääasiassa rikoshyödyn jäljittämiseen liittyvästä yhteydenpidosta sidosryhmiin.

Yksi Tullin tärkeistä yhteistyökumppaneista turvaamistoimiasioissa on Ulosottolaitos. Ulosottolaitoksen erityistäntöönpanoyksikössä on eri alueilla viranomaisyhteistyöhön nimettyjä henkilöitä, joiden kanssa yhteistyötä tehdään säännöllisesti.

Lainsäädäntöön perehtymistä ja koulutusta

Rikoshyödyn jäljittämisestä vastaavien tutkinnanjohtajien tärkeimpiä tehtäviä on perehtyä rikoshyötyyn ja rahanpesuun liittyvään ajantasaiseen lainsäädäntöön ja ohjeistukseen sekä vastata aihealueen koulutuksesta. Viime vuosina rikoshyödyn takaisinsaantiin liittyvää koulutusta on lisätty rikostorjunnan kursseilla osaamisen vahvistamiseksi ja jotta jokaisella tutkijalla sekä tutkinnanjohtajalla olisi hyvät perustaidot laittomien varojen jäljittämässä osana rikoksen selvittämistä. Koulutusta rahanpesusta ja rikoshyödyn jäljittämisestä on järjestetty myös sidosryhmille.

Syyttäjällä vahva rooli

Onnistunut rikoshyödyn jäljittäminen edellyttää hyvää viranomaisyhteistyötä niin kansallisesti kuin kansainvälisesti. Jatkuvassa muutoksessa oleva lainsäädäntö on vahvistanut syyttäjän keskeistä roolia hyödyn takaisinsaannissa. Rajat ylittävät pakkokeinot rikoshyödyn jäljittämiseksi ja takaisinsaamiseksi edellyttävät lähes poikkeuksetta syyttäjän tai tuomioistuimen ratkaisua, jotta laittomien varojen poisottaminen olisi mahdollista.

Myös tapauksissa, joissa harkitaan takavarikkoa tai vakuustakavarikkoa, kansallinen pakkokeinolakimme vaatii kiiretilanteita lukuun ottamatta yhteydenottoa syyttäjään, joka voi ottaa asian ratkaistavakseen.

Vuosi vuodelta tuloksellisempaa toimintaa

Kansainvälinen lainsäädäntö rikollisten varojen takaisinsaannin parantamiseksi kehitty jatkuvasti erityisesti Euroopan unionin sääntelyn kautta. Tämä antaa myös Tullille mahdollisuuden tehostaa rikoshyödyn jäljittämisen ja poisottamisen toimintaamme yhä tuloksellisemmaksi.

Rikoshyödyn jäljitystoiminnan tehostaminen on vaikuttanut merkittävästi Tullin toiminnan tuloksellisuuteen. Vuosina 2020–2024 rikoshyötyä on saatu takaisin jokaisena vuotena vähintään 25 miljoonan euron arvosta. Määrä on kasvanut lähes joka vuosi. Vuonna 2024 takaisin saadun rikoshyödyn määrä oli 56,3 miljoonaa euroa, joka on toiseksi suurin määrä huippuvuoden 2022 jälkeen, jolloin tulos oli 71,2 miljoonaa. Voimme siis olla tulokseen tyytyväisiä.

Miljoonien arvonlisäveropetoksia ajoneuvojen yhteisöhankinnoissa

Tullin tutkintaan on tullut vuoden 2024 aikana monia tapauksia liittyen ajoneuvojen yhteisöhankintojen arvonlisäveropetoksiin. Tutkinnassa olevissa tapauksissa on vältetty veroja yhteensä useita miljoonia euroja.

Tutkinnan lähtökohtana Verohallinnon tarkastukset

Tullin tutkintaan tulleet tapaukset ovat saaneet alkunsa Verohallinnon verotarkastuksista. Yhteistyö Verohallinnon kanssa on ollut aktiivista. Tutkinnassa on selvinnyt, että ajoneuvojen yhteisöhankintoja ovat pääasiassa tehneet muutamia kuukausia toiminnassa olleet osakeyhtiöt. Tutkittavissa tapauksissa ajoneuvot on hankittu Ruotsista ja Saksasta.

Lisäksi Tulli on tutkinut yksityishenkilöiden tekemiä ajoneuvojen yhteisöhankintoja, joissa toiminta on katsottu elinkeinotoiminnaksi. Näissä yhteisöhankinnoissa yksityishenkilöt ovat hyödyntäneet toisten yritysten arvonlisäverotunnistetta.

Yksi haaste arvonlisäveropetosten tutkinnassa on tosiasiallisen toimijan tunnistaminen. Lisäksi ajoneuvokaupoissa on liikkunut huomattavat määrät käteistä rahaa, ja rahan liikkeen seuraaminen on haastavaa.

Ajoneuvoja on myyty eteenpäin Suomessa negatiivisella katteella. Näin ”myyntikate” on muodostunut ilmoittamatta tai maksamatta jätetyistä arvonlisäveroista.

Puuttuvia tai puutteellisia veroilmoituksia

Tutkinnassa olevissa tapauksissa arvonlisäveroilmoituksia on annettu osittain, tai ne on jätetty kokonaan antamatta. Vältettyjen verojen määrä koostuu arvonlisäverosta, joka ajoneuvojen yhteisöhankinnoista täytyy maksaa, sekä osassa tapauksista myös myynnin perusteella määräytyneestä arvonlisäverosta. Tapauksissa tyypillistä onkin, että ajoneuvoja on myyty eteenpäin Suomessa negatiivisella katteella. Näin ”myyntikate” on muodostunut ilmoittamatta tai maksamatta jätetyistä arvonlisäveroista.

Muutamassa tutkittavassa tapauksessa kyse on myös marginaaliveropetoksesta, jossa myynnin arvonlisävero lasketaan myytävän tuotteen katteesta. Myynnin arvonlisävero on pienempi, jos auto myydään eteenpäin marginaaliverolla kuin jos auto myytäisiin normaalisti arvonlisäverollisena.

Rikosnimikkeet ovat törkeitä

Tutkinnassa olevien tapausten rikosnimikkeet ovat törkeä veropetos ja törkeä kirjanpitorikos. Osassa tapauksista kirjanpitoa ei ole lainkaan pidetty, tai siinä ei ole noudatettu kirjanpitolainsäädännön mukaisia velvollisuuksia. Näin on vaikeutettu oikean ja riittävän kuvan saamista kirjanpitovelvollisen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Asianomistajana Tullin tutkinnassa olevissa ajoneuvojen yhteisöhankintojen arvonlisäveropetostapauksissa on Verohallinto.

Tulli paljasti törkeän säännöstely-rikoksen – ulkomaisista verkko-kaupoista ostettua elektroniikkaa yritettiin viedä välivarastoinnin kautta Venäjälle

Tullin esitutkinnan perusteella Itä-Suomessa toimiva tullivarastoyhtiö vei vuoden 2022 maaliskuis-joulukuun aikana Venäjälle huomattavan määrän pakotteiden alaisia tavaroita. Toiminta oli järjestelmällistä ja organisoitua. Tavarat saapuivat lentorahtina pääasiassa Yhdysvalloista Helsinki-Vantaan lentokentälle, josta ne kuljetettiin yhtiön tullivarastoon Virolahdelle. Tullivarastostaan yhtiö yritti viedä tavarat Venäjälle maantiekuljetuksina Vaalimaan kautta.

Esitutkinnassa on selvinnyt, että suurin osa tavaroista oli ostettu amerikkalaisista verkkokaupoista ja vastaanottajana Venäjällä oli Venäjän posti. Esitutkinnassa on kuultu epäiltyinä seitsemää henkilöä. Epäillyt toimivat johto- ja huolintatehtävissä kansainvälistä huolintaa harjoittavassa yhtiössä.

Yli sata tavarantarkastusta ja 700 000 euron arvosta estettyjä vientejä

Tulli on tehnyt yli sata tavarantarkastusta epäiltynä olevan yhtiön vientilähetuksiin. Työmäärä on ollut valtava. Viennit ovat sisältäneet Venäjä-pakotteiden alaista elektroniikkaa, kuten droneja, prosessoreita, älypuhelimia, tietokoneita ja kaikuluotaimia. Tulli on estänyt vientilähetysten päättymisen Venäjälle, ja pakotteiden alaiset tavarat on palautettu takaisin unioniin. Estettyjen vientien arvo on noin 700 000 euroa.

Rikoskokonaisuudessa tutkitaan myös muita saman tullivarastoyhtiön vientejä Venäjälle. Vientilähetykset ovat

sisältäneet pitkälti samoja pakotteiden alaisia tuotteita, joiden viennin Tulli aiemmin oli estänyt. Tuotteiden kokonaisarvo on noin 1,3 miljoonaa euroa.

Pakotteiden alaisten tavaroiden yhteisarvo nousee kahteen miljoonaan

Tavaroiden pakotteiden alaisuuden selvittämisessä Tulli on tehnyt yhteistyötä ulkoministeriön kanssa. Lisäksi Tullin sisäinen yhteistyö on ollut avainasemassa rikoksen selvittämisessä.

Rikoskokonaisuutta tutkitaan törkeänä säännöstely-rikoksena. Esitutkinnan perusteella Venäjälle on yritetty viedä ja osittain päätynyt yhteensä noin kahden miljoonan euron edestä pakotteiden alaisia tuotteita.

Asia siirtyy syyteharkintaan kesään 2025 mennessä.

EU-rahoitus vahvistaa Tullin valvontakykyä muuttuvassa toimintaympäristössä

Valtionhallinnon säästöjen aiheuttama virastojen määrärahojen supistuminen on heijastunut myös Tullin toimintaan. Tässä tilanteessa Tulli on pystynyt turvaamaan tullivalvonnan tehokkuuden pitkälti EU-lähteistä haettavan lisärahoituksen turvin. EU-tuki kattaa rahoitusinstrumentista riippuen yleensä 75–80 prosenttia hankkeiden kokonaisbudjeteista. Se on siten merkittävä taloudellinen lisäresurssi, jota ilman monet kriittiset laitehankinnat ja kehittämishankkeet jäisivät toteuttamatta.

Hankkeiden kautta saavutetaan konkreettisia ja kauaskantoisia tuloksia. EU-tuen avulla Tulli on pystynyt hankkimaan uusinta teknologiaa, ylläpitämään operatiivista toimintakykyä sekä kehittämään uusia menetelmiä ja henkilöstön osaamista. Valvontatoiminnalle erityisen keskeistä on laitteiden hankinta, sillä modernit välineet tehostavat Tullin kykyä vastata kansainvälisen kaupan valvonnan ja rikostorjunnan haasteisiin. Tuki tällaisiin investointeihin on ratkaisevan tärkeää erityisesti nyt, kun kansallisten budjettien liikkumavara on supistunut.

EU-tuen avulla Tulli on pystynyt hankkimaan uusinta teknologiaa, ylläpitämään operatiivista toimintakykyä sekä kehittämään uusia menetelmiä ja henkilöstön osaamista.

Rajanylityspaikoille lisää tarkkuutta ja nopeutta

Tullille tärkein rahoituslähde on CCEI-ohjelma (Customs Control Equipment Instrument), jonka EU-komissio käynnisti ohjelmakaudelle 2021–2027. Ohjelman tavoitteena on vahvistaa jäsenmaiden tullivalvontakykyä modernisoimalla ja yhdenmukaistamalla tullitarkastusvälineistöä. Tullille myönnetyn rahoituksen avulla on jo toteutettu merkittäviä laiteinvestointeja rajanylityspaikoille ja Tullilaboratorioon.

Rajanylityspaikoille hankitut läpivalaisulaitteet ja muut tarkastusvälineet ovat tehostaneet tarkastuksia. Näiden laitteiden ansiosta Tulli on pystynyt havaitsemaan suuria

Verkkokaupan kasvu on lisännyt valvontatarvetta erityisesti rajat ylittävissä toimituksissa.

määriä laittomasti kuljetettuja savukkeita ja huumausaineita, mikä on vähentänyt laitonta kauppaa, turvannut valtion verotuloja sekä tukenut laillista liiketoimintaa.

Tukea verkkokaupan ja tietoteknisen tutkinnan haasteisiin

Tulli on kuluneen vuoden aikana saanut tukea myös EU:n sisäasioiden rahastoista, joilla rahoitetaan muun muassa sisäiseen turvallisuuteen ja rajavalvontaan liittyviä hankkeita. Verkkokaupan kasvu on lisännyt valvontatarvetta erityisesti rajat ylittävissä toimituksissa. EU-tuen avulla on parannettu tullirikostorjunnan tietoteknistä tutkinta- ja suorituskkyä, mikä on tuottanut konkreettisia tuloksia rikosten paljastamisessa. Hankkeiden tuella on myös hankittu teknisen tarkkailun ja tiedonhankinnan välineistöä. Erityisesti CBRNE-uhkien torjunta (kemiallisten, biologisten, radioaktiivisten ja räjähtävien aineiden sekä ydinaseiden käytöstä aiheutuvat uhat) on saanut EU-rahastoista kaivattua vahvistusta.

EU-rahoitus – investointi turvallisuuteen ja taloudelliseen oikeudenmukaisuuteen

EU-rahoitus ei ole pelkästään taloudellinen tukipilari, vaan se tukee myös verkostoitumista ja yhteistyötä EU-maiden kesken. Yhteiset teknologiaan ja menetelmiin liittyvät investoinnit varmistavat, että Suomen tulli toimii tehokkaasti osana EU:n yhtenäistä valvontajärjestelmää. Tavoitteena on yhteinen turvallisuus ja taloudellinen oikeudenmukaisuus, mikä hyödyttää kaikkia EU:n jäsenmaita ja niiden kansalaisia.

Euroopan unionin osarahoittama

Tullin valvontavälineitä kehitetään CCEI-rahoituksella

Vuonna 2021 aloitetun CCEI1-hankkeen tehtäviin tuli vuoden 2024 aikana muutoksia. Itäisen naapurivaltion toimien sekä suljetun itärajan vuoksi Tulli aloitti vuoden alussa neuvottelut Euroopan komission kanssa rahoituksen sisällön tarkistamisesta. Neuvottelujen tarkoituksena oli kohdentaa rahoitusta vastaamaan paremmin Tullin valvontavälineiden tarvetta muuttuneessa toimintaympäristössä.

Uusia valvontavälineitä kilpailutettiin ja otettiin käyttöön

Alkuvuodesta tehtiin laajat koko Suomen kattavat teknisten valvontavälineiden tarveselvitykset sekä kartoitettiin strategisesti tärkeiden sijaintien, laitteiden ja toimipaikkojen kyvykkyydet.

Kartoituksen perusteella laadittu rahoitussopimuksen muutos hyväksyttiin Tullin johdossa ja komissiossa, minkä jälkeen Tullin hankinnat pääsivät etenemään. Hankkeen projekteissa kilpailutettiin vuoden aikana samanaikaisesti spektrometriaan perustuvat Raman-analysilaitteet, käsikäyttöiset säteilyvalvontamittarit, säteilyvalvontajärjestelmä sekä läpivalaisuautot. Loppu-

vuodesta valmistuivat Raman-laitteiden sekä käsikäyttöisten säteilyvalvontamittareiden kilpailutukset.

Lisäksi syksyn aikana Helsinki-Vantaan lentokentällä otettiin käyttöön hankkeen rahoituksella hankittu henkilökanneri. Henkilökanneri tehostaa tullivalvontaa ja nopeuttaa merkittävästi tullivalvonnan prosessia.

CCEI2-hankkeen valmistelut aloitettu

Kesän aikana Tullin CCEI2-rahoituskauden hakemus hyväksyttiin, ja sopimus allekirjoitettiin loppuvuodesta. CCEI2-hankkeen valmistelut aloitettiin välittömästi. Virallisesti CCEI2-hankkeen toiminta alkaa 1.1.2025.

Tullilla on samanaikaisesti käynnissä yli kymmenen eri projektia Euroopan komission myöntämän CCEI-rahoituksen avulla.

Euroopan unionin osarahoittama

Kokaiinin salakuljetusmäärät jatkavat kasvuaan

Vuosi 2024 oli kokaiinin takavarikkomäärien suhteen ennätysvuosi. Tulli takavarikoi kokaiinia yhteensä 53,1 kiloa. Kokaiinin, kuten kaikkien muidenkin huumausaineiden, takavarikkomäärät ovat vain jäävuoren huippu Suomeen salakuljetettavista määristä, jotka erityisesti kokaiinin suhteen jatkavat kasvuaan.

Viranomaisten takavarikkotilastojen lisäksi tätä hypoteesia tukevat jätevesitutkimukset, joita Terveystieteiden tutkimuskeskus THL tasaisin väliajoin tekee. Jätevesitutkimusten perusteella kokaiinin käyttö on noussut vuosi vuodelta voimakkaasti, erityisesti pääkaupunkiseudulla. Vuoden 2024 tutkimukset osoittavat, että kokaiinin käyttö on kasvanut myös muissa suuremmissa kaupungeissa aina pohjoisinta Suomea myöten. Kokaiini on erityisesti viihdekäyttöhuume, sillä sitä käytetään eniten viikonloppuisin ja festivaalien yhteydessä. Kokaiinitakavarikot ovat kasvussa myös maailmalla.

Iso kokaiinitakavarikko Naantalissa

Kesäkuussa Varsinais-Suomen liikkuvan ryhmän tullivalvontapartio oli valvomassa maahan saapuvaa matkustajaliikennettä Naantalissa. Aluksesta purkautuvasta autojonosta ohjattiin sivuun Tanskan rekisterikilvissä oleva henkilöauto, jossa ei kuljettajan lisäksi ollut muita henkilöitä.

Tullitarkastaja otti kuljettajan puhutukseen. Kuljettajan kertomus Suomeen saapumisen syystä ja aikomuksesta jatkaa matkaa pääkaupunkiseudulle ei kuulostanut uskottavalta, varsinkin koska kuljettajalla oli paluulippu laivaan, joka lähti seuraavana aamuna Naantalista. Puhutuksen aikana huumausaineiden etsintään koulutettu koira ilmaisi auton takapuskurin.

Kokonaisharkinnan perusteella autoon päätettiin tehdä perusteellinen tullitarkastus läpivalaisun suuryksikön avulla. Tarkastuksessa auton takaluukun alta paljastui osittain sähkötoiminen, ammattimaisesti rakennettu kätkötila. Kätkötilan sisältä löytyi toistakymmentä muovilla ja teipillä päällystettyä harkkoa, joiden sisällä oli kokaiinia. Kokaiinia takavarikoitiin autosta noin 15 kiloa.

Tuomio törkeästä huumausainerikoksesta

Tanskasta kotoisin oleva kuljettaja otettiin kiinni ja myöhemmin vangittiin. Asiaa tutkittiin epäiltynä törkeänä huumausainerikoksena. Esitutinnan aikana kuljettaja kiisti tietävänsä omistamaansa autoon rakennetusta kätkötilasta tai sen sisältämästä kokaiinista. Kuljettajan Tanskassa sijaitsevaan asuntoon suoritettiin Tanskan poliisilta pyydetyn virka-apun perusteella kotietsintä,

jossa takavarikoitiin vähäinen määrä erilaisia huumausaineita, muun muassa kokaiinia. Näistäkin huumausaineista kuljettaja ei kertomansa mukaan tiennyt mitään.

Kuljettaja tuomittiin myöhemmin syksyllä Varsinais-Suomen kärjäoikeudessa kahdeksan vuoden ja kuuden kuukauden pituiseen ehdottomaan vankeusrangaistukseen. Auto, jolla huumausaine-erä salakuljetettiin Suomeen, tuomittiin menetetyksi valtiolle rikoksentekevälaineena.

Huumausaineharkkoja kätkötilassa.

Koira paljasti kokaiinilähetyksen ja johti ison salakuljetusorganisaation jäljille

Tehokkaassa paljastamistoiminnassa erityisen tärkeässä roolissa ovat huumausaineiden etsintään koulutetut koirat, kuten yllä kuvattu Naantalissa kokaiinihaukku osoittaa.

Myöhemmin samana kesänä koiran hajuhaikara todisti jälleen toimivuutensa, kun huumekoira paljasti Yhdysvalloista saapuneesta pikarahtilähetyksestä kolmen kilogramman kokaiinierän. Tämän ansioista Tullin rikostutkinta pääsi ammattimaisen ja kansainvälisen kokaiinin salakuljetusorganisaation jäljille. Organisaatio oli tuottanut Suomeen kymmeniä kiloja kokaiinia sekä muita huumausaineita.

Jutun esitutkinta on kesken.

Marihuanaa takavarikkoon noin 20 miljoonan euron edestä

Tulli tutki viime vuoden aikana yli 70 törkeää huumausainerikosta, joissa oli pääosin kyse kannabistuotteiden, kuten marihuanan tai hasiksen, salakuljetuksesta Suomeen.

Kaikkiaan Tulli takavarikoi viime vuoden 2024 aikana 1 321 kiloa marihuanaa ja 57 kiloa hasista. Edellisenä vuonna marihuanaa takavarikoitiin yhteensä 465 kiloa ja hasista 19 kiloa, eli määrät ovat nousseet moninkertaisesti.

Marihuana maksaa katukaupassa 15–20 euroa grammalta, mutta suuremmissa erissä ostettuna hinta on huomattavasti pienempi. Suoritettujen esitutkintojen perusteella marihuanan keskihinta tukkuerissä on noin 5 000 euroa kilolta. Tullin takavarikkoon jääneiden marihuana- ja hasiserien arvo olisi katukaupassa ollut yli 20 miljoonaa euroa.

Saksasta tulleesta matkailuautosta takavarikoitiin 170 kg marihuanaa

Suurin yksittäinen takavarikko tehtiin helmikuussa, kun Saksan Travemündesta saapuneen matkailuauton katto-rakenteisiin tehdystä kätkötilasta takavarikoitiin yhteensä 169,8 kiloa marihuanaa.

Suuria takavarikoita tehtiin edelleen myös laillisen rahtiliikenteen joukossa saapuneista lähetyksistä. Rahtilähetykset tulivat valtaosin Espanjasta.

Uutena ilmiönä kuriirit Bangkokista

Uutena reittinä marihuanan salakuljetuksessa havaittiin Bangkok–Helsinki. Aineita tuli Suomeen Bangkokin lentomatrustajien mukana sekä postilähetyksinä.

Vuoden 2024 aikana Tullissa jäi kiinni noin 30 kuriiria, jotka saapuivat Bangkokista Helsinki-Vantaan lentoken-

Saksasta saapuneen matkailuauton kattoon taidokkaasti tehdystä kätköstä takavarikoitiin miltei 170 kiloa marihuanaa.

Marihuanan takavarikkomäärät ovat lähteneet viimeisen kolmen vuoden aikana nousuun. Vuoden 2017 tilastopointeissa hasiksen määrässä johtui yhdestä isosta takavarikosta.

tälle. Kuriirien salakuljettamat erät olivat melko suuria: pienin erä oli 6,5 kiloa, kun taas suurin melkein 40 kiloa. Kaikkiaan Bangkokin reitiltä saapuneilta kuriireilta ja postilähetystyksistä takavarikoitiin yli 700 kiloa marihuanaa ja hasista.

Tulli takavarikoi viime vuoden 2024 aikana 1 321 kiloa marihuanaa ja 57 kiloa hasista.

asunnossa ja vahtia siellä olevaa marihuanaa, jota muut henkilöt kävivät hakemassa. Epäilty kertoi ryhtyneensä tehtävään rahapulan vuoksi.

Esitutinnan aikana Tulli takavarikoi myös Espanjasta saapuneen pikarahtilähetystyksen, jossa yritettiin salakuljettaa Suomeen 10 kiloa marihuanaa.

Takavarikoidun ja levitykseen päätyneen marihuanan katukauppa-arvo oli yhteensä noin neljä miljoonaa euroa.

Asia on siirtynyt yhden epäillyn osalta syyteharkintaan.

194 kiloa marihuanaa Espanjasta

Yhdessä Tullin viime vuonna tutkimista rikoskokonaisuuksista selvitettiin lähes 200 kilon marihuanan salakuljetusta ja levittämistä pääkaupunkiseudulla.

Tapauksen tutkinnan aikana Tulli suoritti lokakuussa kotietsinnän rikoksesta epäiltyjen käytössä olleeseen asuntoon Espoossa ja takavarikoi sieltä 99,7 kiloa marihuanaa. Etsinnän yhteydessä otettiin kiinni asuntoa käyttänyt henkilö. Asunnosta takavarikoitiin myös epäiltyjen käytössä ollut valvontakamera, josta saatujen tietojen perusteella epäillyt olivat levittäneet marihuanaa Helsingissä ja Espoossa yhteensä 85 kiloa vuoden 2024 heinä- ja lokakuun välisenä aikana.

Epäilty kertoi esitutkinnassa saapuneensa Suomeen heinäkuussa 2024. Hänen tehtävänä oli olla

Tulli valvoo ja tunnistaa uhkaa aiheuttavia CBRNE-aineita

Epävakaiden aikojen jatkuessa on ollut tärkeää kehittää määrätietoisesti Tullin kykyä tunnistaa erilaisia uhkaa aiheuttavia tavaroita. Kansalaisiin kohdistuvaa uhkaa sekä arjen turvallisuutta vaarantavia tilanteita on pystytetty torjumaan hyvin laaja-alaisesti. Siksi Tulli on nostanut osaamistasoaan myös CBRNE-uhkien suhteen.

CBRNE-kirjainyhdistelmällä tarkoitetaan kemiallisten aineiden (C), biologisten taudinaiheuttajien (B), radioaktiivisten aineiden (R), ydinaseiden (N) ja räjähteiden (E) väärinkäytöstä ja onnettomuuksista aiheutuvia uhkia.

Uhkien torjuminen vaatii kyvykkyyden kehittämistä sekä kenttätöissä että Tullilaboratoriossa. Kenttätöiden kulmakivi on uhkien onnistunut tunnistaminen ja vahinkojen estäminen. Valvontaosasto ja erityisesti tullivalvonnan toimintayksikkö vastaavat tullivalvonnan ohjauksesta. Kenttätöiden ohjauksessa avustaa Tullilaboratorio, jossa myös uhkaa aiheuttavat tavarat tai aineet lopullisesti tunnistetaan.

CBRNE-kirjainyhdistelmällä tarkoitetaan kemiallisten aineiden (C), biologisten taudinaiheuttajien (B), radioaktiivisten aineiden (R), ydinaseiden (N) ja räjähteiden (E) väärinkäytöstä ja onnettomuuksista aiheutuvia uhkia.

Uhkaa aiheuttavien aineiden tunnistus kuuluu Tullin perustehtäviin

Tullin perustehtävänä on valvoa erilaisia kemiallisia aineita. Näihin kuuluvat esimerkiksi huumausaineet, dopingaineet, kuluttajamarkkinoilta kielletyt psykoaktiiviset aineet (KKP) tai maan rajan ylittävän tavaraliikenteen teollisuuskemikaalit. Tullin näkökulmasta kaikki tämä on kemikaalien valvontaa, johon voi liittyä tahallisia tai tahattomia uhkia yhteiskunnalle.

Tullilaboratorioon saapuu analysoitavaksi vuosittain paljon tavaroita ja aineita, jotka ovat saapuneet Suomeen tai Suomen rajalle puutteellisilla merkinnöillä tai vailla merkintöjä. Tällaisiin aineisiin lukeutuvat esimerkiksi ihmisille, eläimille tai kasveille myrkylliset yhdisteet ja

aksoiskäyttökemikaalit, joista voi valmistaa myös räjähdäaineita tai huumausaineita.

Uhkaa aiheuttavien aineiden ja tavaroiden todenmukainen ja oikea-aikainen tunnistaminen on siis edellytys sille, että pystymme ennaltaehkäisemään sekä kansalaisten arjen turvallisuutta uhkaavia tilanteita että muita CBRNE-onnettomuuksia.

Valvontalaitteet ja kouluttautuminen luovat perustan uhkatilanteiden ehkäisylle

Tulli hankkii ja päivittää mittalaitteita, joilla pystytään vastaamaan kehittyviin CBRNE-uhakuviin sekä kentällä että Tullilaboratoriossa. Tulli on esimerkiksi kehittänyt osaamistaan tunnistaa tiettyjä uhkaa aiheuttavia patogeeneja eli taudinaiheuttajia sekä biologisia lääkeaineita. Tätä varten on hankittu uutta teknologiaa EU:n CCEI-rahoituksella (Customs Control Equipment Instrument). Tullin kyvykkyys tunnistaa säteilevät aineet ja tavarat kentällä on jo nykyisellään erinomaisella tasolla, ja valmiutta ylläpidetään ja kehitetään edelleen.

Tullilaboratorio myös kouluttaa ja ohjeistaa Tullin henkilöstöä CBRNE-aineiden käsittelyssä, koska näiden aineiden käsittely ja jatkotoimenpiteet vaativat yleensä erikoisosaamista. Vaarallisten aineiden oikeaoppinen merkintä, varastointi ja kuljettaminen ovat sellaisia toimia, joilla yksistään voidaan ennaltaehkäistä tahattomia CBRNE-uhkia.

CBRNE-viranomaisyhteistyö on aktiivista

Tullin henkilökunta osallistuu säännöllisesti Puolustusvoimien, poliisin ja muiden kansallisten tai kansainvälisten viranomaisten järjestämiin koulutuksiin ja yhteistyöharjoituksiin. Puolustusministeriön laatiman kansallisen CBRNE-strategian 2024 mukaisesti Tullin tehtäviin kuuluu yhteiskunnan suojaaminen esimerkiksi torjumalla vaarallisten esineiden ja aineiden tuontia, vientiä ja kauttakuljetusta. Tätä työtä Tulli tekee aktiivisesti muun muassa lupavalvonnan ja Tullilaboratorion tutkimien näytteiden kautta.

Tullin nenätyöläiset ahkeroivat turvallisuutemme eteen

Tullin koiratoiminta tukee Tullin valvontahenkilöstön operatiivista työtä. Koiratoiminnassa pyritään varautumaan mahdollisiin turvallisuusympäristössämme tapahtuviin muutoksiin ja ughiin. Tullikoirat ohjaajineen työskentelevät päivittäisissä matkustaja- ja tavaraliikennevirroissa tullivalvonnan ja tullirikostorjunnan tukena sekä rajapinnalla. Tullikoirien avulla estetään säännösten vastaista liikennettä aiheuttamatta kohtuutonta haittaa tai viivytystä säännösten mukaiselle liikenteelle. Tullikoirat ja erilaiset tekniset apuvälineet täydentävät toisiaan.

Koirien liikuteltavuutta, erinomaista hajuaistia sekä hakueroittelukykyä voidaan hyödyntää erilaisten tuonti- ja vientirajoitusten sekä kieltojen alaisten tuotteiden riskien tunnistamisessa samoin kuin valvonnan kohdentamisessa.

Tullikoirat tunnistavat eri aineita huumeista elintarvikkeisiin

Ensimmäiset tullikoirat koulutettiin huumeiden etsintään Suomessa jo vuonna 1969, ja valtaosa tullikoirista koulutetaan edelleen huumausaineiden etsintään. Vuosien varrella muutamia tullikoiria on koulutettu myös savukkeiden, käteisen rahan, aseiden, räjähteiden sekä elintarvikkeiden etsintään.

Lisäksi koronapandemian yhteydessä selvitetiin virkатыönä tullikoirien herkkyyttä ja tarkkuutta osana yleisvaarallisen taudin torjuntaa ja virusjäljitystä. Tullikoiria on resurssisysteistä koulutettu myös "kombikoiriksi",

jotka etsivät esimerkiksi huumausaineiden lisäksi savukkeita. Kaikilla tullikoirilla täytyy olla riittävästi koulutuslinjojen mukaista päivittäistä operatiivista käyttöä Tullin eri toimintaympäristöissä.

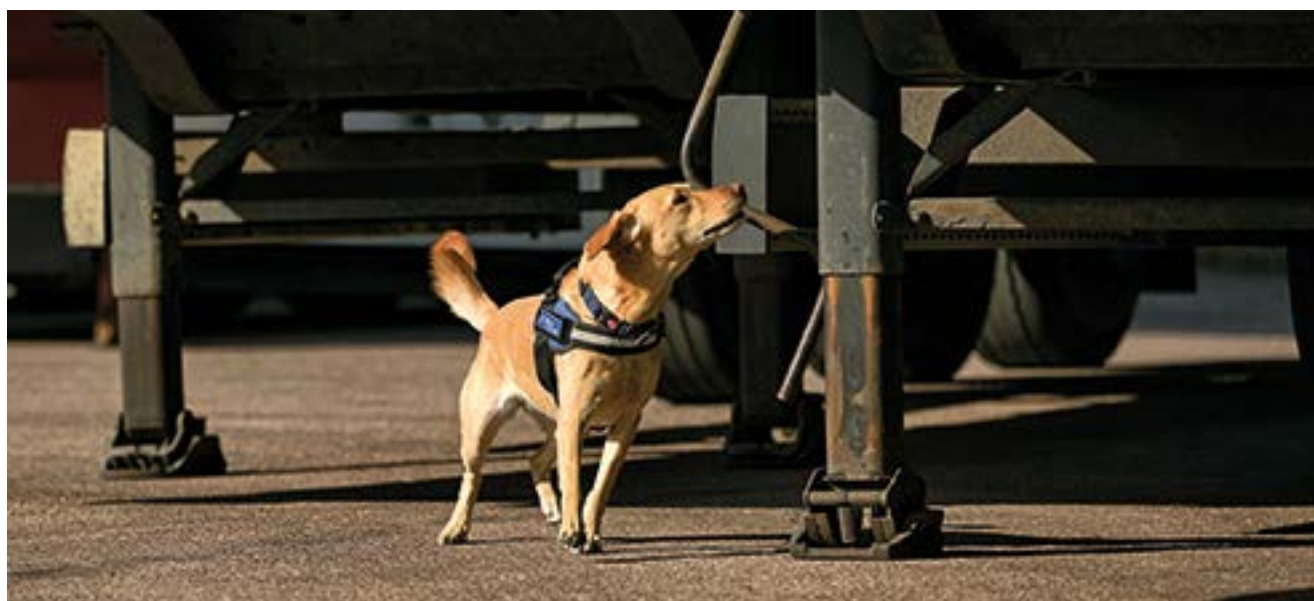
Koirat tekivät noin 30 000 tarkastusta

Tullissa työskenteli vuonna 2024 yhteensä 45 tullikoiraa. Tullikoirien sijoittelussa tavoitellaan valvonnan painopistealueiden lisäksi maantieteellistä kattavuutta. Lukumäärässä, koulutuslinjoissa sekä sijoittelussa huomioidaan lisäksi se, että koirakkoja pystytään sujuvasti liikuttelemaan muuttuvissa matkustaja- ja tavaraliikennevirroissa sekä tullirikosten tutkinnan yhteydessä.

Tullin koiratoiminnalle on asetettu määrällisiä sekä laadullisia tavoitteita. Tullikoirat ohjaajineen suorittivat menneen vuoden aikana yhteensä noin 30 000 tarkastusta. Tullikoirat olivat mukana paljastamassa rajat ylittäviä tuonti- ja vientirajoitusten tai -kieltojen alaisia tuotteita, joiden vaikuttavuus oli yhteensä yli 20 miljoonaa euroa. Tuotteista merkittävä osa oli huumausaineita.

Tehokkaat ja tuottavat työparit

Tulli vastaa ihmisten, ympäristön, eläinten sekä kasvien turvallisuudesta sekä paljastaa ja selvittää rikoksia rajat ylittävissä liikenteessä. Tässä yhteiskuntaa suojaavassa työssä Tullin virkakoirat ohjaajineen ovat osoittautuneet tehokkaiksi, tuottaviksi ja taloudellisiksi työpareiksi osana valvontahenkilöstöä.

Korkeimman oikeuden ennakkopäätös nuuskan salakuljetuksesta

Korkein oikeus antoi 13.6.2024 ennakkopäätöksen (KKO:2024:39) asiassa, joka koski nuuskan salakuljetusta Ruotsista Suomeen. Tapauksessa vastaaja oli matkustanut henkilöautolla Ruotsiin kahden muun henkilön kanssa. Nämä kolme henkilöä olivat tuoneet autolla Ruotsista Suomeen nuuskaa 53,4 kiloa yli tupakkalaissa säädetyn sallitun tuontirajan. Tulli oli pysäyttänyt ajoneuvon ja takavarikoinut tuontioikeuden ylittäneen määrän.

Rikosoikeudellinen vastuu

Hovioikeus tuomitsi vastaajan yhdessä kahden kanssa vastaajan kanssa tehdystä salakuljetuksesta ja veropetoksesta kuuden kuukauden vankeusrangaistukseen. Vankeusrangaistuksen sijasta vastaaja tuomittiin 180 tunnin yhdyskuntapalveluun.

Tuomittu valitti hovioikeuden ratkaisusta korkeimpaan oikeuteen. Korkeimman oikeuden ratkaistavaksi tuli kysymys siitä, oliko vastaaja syyllistynyt menettelyyn yhdessä kanssavastaajien kanssa ja oliko hän siten rikosoikeudellisessa vastuussa koko maahantuodusta nuuskasta vai oliko hänen syykseen luettava vain hänen osuutensa nuuskasta.

Veroilmoitusvelvollisuus vs. itsekriminointisuoja

Korkein oikeus otti ensin arvioitavaksi sen, oliko veron määräämistä koskeva ilmoitusvelvollisuus syntynyt jo maahantuonnin yhteydessä ja täyttikö menettely siis veropetoksen tunnusmerkistön.

Korkeimman oikeuden mukaan maahantuonnista olisi pitänyt valmisteverotuslain perusteella ilmoittaa Verohallinnolle maahantuonnin yhteydessä. Kuitenkin, jos vastaaja olisi täyttänyt veroilmoitusvelvollisuutensa, olisi hän tosiasiallisesti samalla esittänyt Tullille selvityksen syyllistymisestään nuuskan salakuljetukseen ja ilmiantanut itsensä salakuljetusrikoksesta.

Oikeus olla ilmiantamatta itseään rikoksesta on osa perustuslain 21. §:ssä taattua oikeusturvaa (itsekriminointisuoja). Korkeimman oikeuden päätöksen mukaan ilmoitusvelvollisuuden laiminlyöntiä ei täten voitu itsekriminointisuojan takia pitää rangaistavana eikä menettelyä voitu lukea vastaajan syyksi veropetoksena.

Hovioikeus tuomitsi vastaajan yhdessä kanssavastaajien kanssa tehdystä salakuljetuksesta ja veropetoksesta rangaistukseen. Korkein oikeus ei muuttanut hovioikeuden tuomiota em. rikoskumppanuuden osalta. Korkein oikeus tuomitsi vastaajan salakuljetuksesta, mutta hylkäsi syytteen veropetoksesta ja perusteli ratkaisuaan syytetyn itsekriminointisuojaalla.

Kuva: Adobe Stock

Rajalliset pakkokeinot salakuljetuksen tutkinnassa

Salakuljetuksesta voidaan rikoslain (39/1889) 46. luvun 4. §:n perusteella tuomita joko sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi. Pakkokeinolain (PKL 806/2011) 10. luvussa säädelään salaisten pakkokeinot, kuten telekuuntelun, käytöstä rikosten tutkinnassa.

Epäillyissä salakuljetustapauksissa telepakkokeinot (PKL 10:3-11) eivät ole käytettävissä. Telepakkokeinoja ovat muun muassa telekuuntelu ja televalvonta. Myöskään esimerkiksi valvottua läpilaskua (PKL 10:41) ei ole mahdollista käyttää epäillyn salakuljetuksen tutkinnassa. Sen sijaan törkeän veropetoksen kohdalla (PKL 29:2) nämä keinot ovat käytettävissä, sillä törkeän veropetoksen rangaistusasteikko on vankeutta neljästä kuukaudesta neljään vuoteen.

Lainsäädännön pitää vastata operatiivisiin tarpeisiin ja rikosten moitittavuuteen, minkä johdosta muutostarpeita tullaan tarkastelemaan.

Nuuskan salakuljetus voi ammattimaistua ja lisääntyä

Tullin havaintojen mukaan nuuskan salakuljetus on yhä ammattimaisempaa, ja siinä hyödynnetään myös tullimenettelyjä. Nikotiiniannospussien verotus on muuttunut, ja Ruotsi alensi nuuskan verotusta 20 prosentilla 1.1.2024. Näiden seurauksena on mahdollista, että nuuskan salakuljetus lisääntyy nykyisestä huomattavasti.

Rikostilastot

Rikostilanne	2020	2021	2022	2023	2024
Tullin tietoon tulleet rikokset	6 641	5 402	6 482	6 245	5 527
Rikoksesta epäillyt					
Ulkomaalaiset yhteensä	2 121	1 723	2 160	2 171	1 828
Kaikki epäillyt yhteensä	6 216	5 097	5 915	5 730	4 969
Tullirikostorjunnan vaikuttavuus (milj. €)					
Takaisin saatu rikoshyöty	26	32,1	71,2	37,1	56,3
Takavarikoimatta jääneen tavaran arvo	19,6	21,1	26	30,7	50
Vältetyt verot	11,6	17,1	8,8	19,7	21,2
Yhteensä	57,2	70,3	106	87,5	127,5

Huumausainerikokset	2020	2021	2022	2023	2024
Törkeä huumausainerikos	272	285	291	390	562
Huumausainerikos	1 114	1 111	955	1 029	1 285
Huumausainerikoksen valmistelu	35	78	96	103	146
Huumausaineen käyttörikos	21	69	47	34	62
Yhteensä	1 442	1 543	1 389	1 556	2 055

Takavarikoidut huumausaineet	2020	2021	2022	2023	2024
Amfetamiini ja metamfetamiini (kg)	42	81	87	62	237
Hasis (kg)	0,7	3,5	12,1	19	56,6
Heroini (kg)	0,04	0,11	0,002	0,088	0,02
Khat (kg)	427	276	926	563	353
Kokaiini (kg)	8,5	55	4,8	16,2	53,1
Marihuana (kg)	275	262	318	465	1 321
Yhteensä (kg)	769	710	1 382	1 196	2 052
LSD (käyttöyksikköä)	1 699	9 893	3 332	2 405	4 303
Ekstaasi (tabl.)	79 451	53 916	41 200	93 246	16 968
Buprenorfiini (tabl.)	54 518	41 108	4 115	44 066	68 266

Lääkerikokset	2020	2021	2022	2023	2024
Lääkerikos	456	103	155	138	93
Lääkerikkomus	1 015	828	1 175	801	617
Yhteensä	1 471	931	1 330	939	710

Takavarikoidut lääkkeet	2020	2021	2022	2023	2024
(tablettia)	370 384	1 537 444	355 956	142 055	75 901

Dopingrikokset	2020	2021	2022	2023	2024
Törkeä dopingrikos	23	22	24	12	9
Dopingrikos	46	62	80	102	107
Lievä dopingrikos	169	166	188	340	311
Yhteensä	238	250	292	454	427

Takavarikoidut dopingaineet	2020	2021	2022	2023	2024
(tablettia/ampullia)	34 678	21 611	24 868	20 373	62 486

Haltuunotetut savukkeet	2020	2021	2022	2023	2024
(milj.kpl)	4,5	0,7	1,2	2,8	7,1

Takavarikoitu nuuska (kg)	2020	2021	2022	2023	2024
	7 011	9 104	4 460	857	4 815

Alkoholirikokset	2020	2021	2022	2023	2024
Törkeä alkoholirikos	7	2	5	3	2
Alkoholirikos	16	1	1	10	9
Lievä alkoholirikos	88	67	58	71	5
Alkoholirikkomus	1	0	5	13	8
Yhteensä	112	70	69	97	24

Takavarikoitu alkoholi	2020	2021	2022	2023	2024
(litraa)					
Pirtu	4,4	9,0	0,5	41,5	0
Muut	11 732	10 975	21 795	2 019	1 515
Yhteensä	11 736	10 984	21 796	2 061	1 515

Ampuma-aserikokset	2020	2021	2022	2023	2024
Törkeä ampuma-aserikos	6	8	3	1	1
Ampuma-aserikos	103	85	81	59	73
Lievä ampuma-aserikos	66	56	77	94	80
Ampuma-aserikkomus	0	3	0	1	0
Yhteensä	175	152	161	155	154

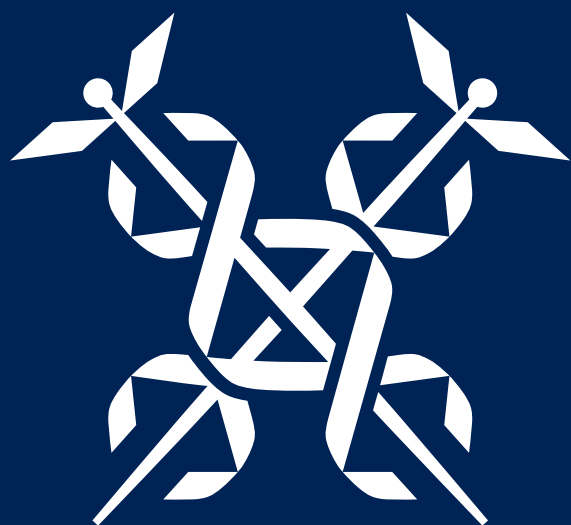
Takavarikoidut aseet	2020	2021	2022	2023	2024
Kaasuaseet	506	435	284	237	342
Tuliaseet	28	56	20	15	8
Yhteensä	534	491	304	252	350

Veropetokset	2020	2021	2022	2023	2024
Törkeä veropetos	98	96	122	107	71
Veropetos	231	156	113	109	95
Lievä veropetos	588	316	347	417	238
Yhteensä	917	568	582	633	404

Tullirikostutkimukset 2024

Lähde: Tullilaboratorio

Tullirikosepäilyn alaiset näytteet (kpl)	
Dopingaine	1 016
Huumausaine	2 395
Huumausaineen lähtöaine	4
Huumelääke	346
Kuluttajamarkkinoilta kielletty aine	628
Luokittelematon huumaava aine	57
Lääke	1 437
Muu rikosnäyte	158
Negatiivinen	750
Yhteensä	6 791

tulli.fi

Ilmoita tullirikoksesta: vihjeet.tulli.fi

